

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 2 1994 Årgang 12 Pris kr. 40,-

ISSN: 0802-860

*Vardal kirke tegnet av Lise Sandberg.
Se artikkel s. 144.*

Gran Almennning

SKOGBRUK — TRELAST - BYGGEVARER

2750 GRAN - TLF. 61 33 00 00

ÅPNINGSTIDER:	Hv. dager	07. 30-16. 00
	Lørdag	09. 00-13. 00

GLASS OG STENTØY

Hadelands største utvalg i
Serviser - Glass - Bestikk - Interiørartikler.
Du finner oss i kjelleretasjen
under Rema 1000 i Gran

JERNVAREAVDELINGEN, MEIERITRÅKKE

Alle typer verktøy og utstyr
for Hobby og Fagmann

Glass og Stentøy tlf. 61 33 04 31
Jernvareavd. tlf. 61 33 14 64
Malingsavd. tlf. 61 33 07 35

KJØREERFARING GIR RABATT PÅ BIL- FORSIKRINGEN!

**Ring oss i dag
for nærmere informasjon!**

GJENSIDIGE
Forsikring

Hadeland Gjensidige Brannkasse

tlf. 61 33 23 00

Gjensidige Vestoppland

tlf. 61 37 45 68

Valdres Brannkasse

tlf. 61 36 07 11

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

TOTN tidsskrift hefte 1-9	å kr.	80,-
TOTN årbok 1978-90	å kr.	150,-
TOTN årbok 1991	kr.	200,-
TOTN årbok 1992	å kr.	170,-
Visjon og Virke	å kr.	250,-
Totens bygdebok bind 1 (to halvbind)	å kr.	200,-
Totens bygdebok bind 2-3	å kr.	200,-
Totens bygdebok bind 4	kr.	350,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen	kr.	60,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt	kr.	100,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882-1982	kr.	80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Skogeierlag	kr.	80,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke	kr.	50,-
TOTENDIALEKTA: Form - bruk - framtid?	kr.	50,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 1-9	å kr.	40,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 10-17	kr.	60,-
JOHN AA. GJESTRUM: Gards- og slektshistorie	kr.	90,-
ØYEBLIKKET SOM VAR: Gamle fotografier I	kr.	130,-
ØYEBLIKKET SOM VAR: Gamle fotografier 11	kr.	130,-
MJØSA årbok 1982-83	kr.	100,-
MJØSA årbok 1984-86	kr.	130,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 5	kr.	120,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 6-7	kr.	130,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG t.o.m. 1987	kr.	25,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG 1988	kr.	30,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG 1989-90-91	kr.	35,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG 1992-93	kr.	40,-
TOTEN ALMENNING	kr.	350,-

Og mange flere. Se vårt utvalg.

TOTENS BOKHANDEL

LENA-Tlf. 61 16 05 94

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 Gjøvik

Medlemskontingent: kr. 150,- pr. år.
Lagets tidsskrift kommer 4 ganger i året.

Neste nummer av tidsskriftet kommer ca. 1. sept.
Siste frist for innlevering av stoff er 15. juli.

ANNONSEPRISER:	1 gang	4 ganger
1/2 side.....kr.	150,-	kr. 500,-
1/1 side.....kr.	300,-	kr. 1000,-
Bakside.....kr.	500,-	kr. 1400,-

HOVEDSTYRE ARBEIDSUTVALG

Formann: Ole M. Granum, Camilla Collettsv. 23,
2800 Gjøvik - tlf. 61 17 67 34

Nestformann: Jan Eilert Jaatun, 2857 Skreia -
tlf. 61 16 38 93

Kasserer: Gunvor Hilden, 2760 Brandbu - tlf. 61 33 45 85

Sekretær: Arne Amundgård
2846 Bøverbru - tlf. 61 19 65 00

TIDSSKRIFTSTYRE

Jan Eilert Jaatun, styrer, Fredrik Dyhren, Berit Østby-
Deglum og Arne Amundgård.

Postgirokonto: 0802 3001005

Bankgirokonto: 2050 11
52065

INNHold

- 85.** Ole Arild Vesthagen:
Slekten Langeland i Gran
- 101.** Svein-Erik Ødegaard:
Lodin-slekta fra Land, Del 2:
Egidius Gjevle og hans etterslekt
- 113.** Torleif Solberg:
Landåsen nok en gang
- 115.** Lars Løberg:
Adelsslekten på Semeleng i Valdres
- 120.** Skifter - fra Toten, Vardal, og Biri fra 1657 - Del VII
- 129.** Hans M. Næss:
- 136.** Slegt fra Stadum og Solum på Hadeland
- 138.** Herman Nettum:
- 141.** Johannes Olsen Kukersrud og Malene Andersdtr.
- 144.** Nye spørsmål
- 144.** Svar på tidligere spørsmål
- 159.** Vardal kirke
Årsmelding for hovedlaget 21.2. 1993 - 5.3. 1994

Slekten Langeland i Gran

Av Ole Arild Vesthagen

Hans Hansen Langeland var født omkring 1637 og døde på Røysum i Gran 76 år 3 måneder, begravet 8.12.1713. Han er nevnt i tingbøkene første gang 7.3.1673. Han bodde da ved Prestkvern. Han fikk bygselseddel på Røysum av lagmann Hannibal Stochfleth, datert 4.12.1688, tinglyst på Granvollen 11.3.1689. Det har ikke vært mulig å finne ut hvor Hans kom fra. Han ble konsekvent omtalt med slektnavnet Langeland i tingbøkene, fogderegnskapene og i kirkeboka ved begravelsen. På den tiden var det vanlig at folk tok navn etter den garden de bodde på. Det tyder på at Hans var en innflytter. Hans var gift med Siri Gulbrandsdtr. Hun var født omkring 1640 og døde på Røysum 89 år gammel, begravet 8.1.1728. I en rettsak 3.8.1714 ble hun oppgitt å være 74 år. Hans og Siri hadde barna:

1. Iver Hansen Røysum, ca. 1675-1760
2. Birte Hansdtr. Mønnevolden, ca. 1684-1721
3. Ole Hansen Røysum, ca. 1688-1748.

Ingen kilder oppgir denne familien samlet, men familieforholdet lar seg påvise indirekte. I en rettsak 3.8.1714 (se nedenfor) framgår det at Siri Gulbrandsdtr. var mor til Iver Hansen og Ole Hansen. Ole opplyste at hans foreldre hadde bodd på Røysum i 27 år, og det passer godt med den ovenfor nevnte bygselseddel til Hans Hansen Langeland i 1688. Det forekommer ingen annen Hans på Røysum i denne tiden, dessuten er Iver oppført med navnet Langeland i kirkeboka da hans første barn ble døpt. Birte var utvilsomt søster til Iver og Ole, hun bodde på Røysum da hun giftet seg og de tre var flere ganger faddere for hverandres barn.

Hans Hansen Langeland og sønnene Iver og Ole er nevnt en rekke ganger i tingbøkene:

* 7.3.1673, Granvollen: Hans Hansen Langeland, boende ved Prestkvern stevnet Alf Gulbrandsen Eid for ærerørige ord. En søndag i februar hadde Alf vært på Svendsbakken, drukket seg full og skjelt ut Hans. Hans hadde truet med å hente "kongens gevær". Dette tyder på at Hans var i militær tjeneste.

* 27.9.1681, Granvollen: Hans Langeland innstevnet endel vitner fordi Dorte Tingelstad hadde skjelt ham ut for en tyv og en skjelm.

* 12.6.1682: Tiltale mot Hans Langeland for en gjeld på 6 riksdaler til Karen Eyer (?)

* 11.3.1689, Granvollen: Hans Langeland og Hans Christophersen lot tinglyse en bygselseddel datert 4.12.1688 gitt ham av lagmann Hannibal Stockfleth på garden Røysum.

* 12.7.1689: Ole Pedersen Tingelstad stevnet Hans Langeland fordi han har skjelt ham for en tyv. Hans tilstod det han hadde sagt. Vitner var Sirie Mortensdtr. i Mønnevolden, Martha Truelsdtr. og Gulbrand Skreders kvinne. Saken ble begjært utsatt til neste ting. Ved neste ting 12.11.1689 møtte ingen av partene.

* 10.3.1690, Granvollen: Ole Pedersen Stadstad har stevnet Hans Langeland fordi han har beskyldt ham for tyveri. Saken utsatt til 12.11.1690. Hans Langeland ba om forlatelse for sine ord, han var blitt forledet av andres sladder og erklærte for retten at han hadde bare godt og ærlig å si om Ole Pedersen.

* 10.3.1691, 13.7.1691, Granvollen: Anders Lydersen Røysum stevnet Hans Langeland bl.a. fordi han forholder ham bygselseddelen på Røysum. Anders sier at Hans har gitt ham lov til å bruke halve Røysum sammen med seg selv og gitt ham 2 1/2 riksdaler. Hans bekjenner å ha mottatt 2 1/2 riksdaler, men har levert dem tilbake. Dette benekter ikke Anders. Hans sier det er med landherrens samtykke at han har latt Anders bruke garden med seg. Anders og Hans ble forlikte om bruken av Røysum. Hans lovet å betale Anders for det fjøset han har satt opp, for gjerding og for utkjøring av møkk.

* 15.7.1692, Granvollen: Laurids Madsen Bilden (dvs. Lars Madsen Haugaard på Bilden) stevnet Hans Langeland for 8 riksdaler som han skylder ham. Hans bekjenner at han skylder ham pengene og vil betale med tiden. Hans ble dømt til å betale sin gjeld pluss omkostninger.

* 12.8.1693, 14.11.1693, Granvollen: Sak mellom Anders Tuv og Hans Langeland angående kausjon til Peder Eliassen på Bragernes. Hans kunne ikke føre vitner for og bevis fra Peder Eliassen at han har betalt ham de 23 riksdaler som Anders Tuv hadde kausjonert for. Anders var blitt krevd for disse pengene. Hans ble dømt til å betale Anders 23 riksdaler innen 13 dager.

* 8.8.1694, Røysum og Hvamstadmarken: Torgrim Hvamstad ble tiltalt for ulovlig hogst. Han bekjente at han hadde ryddet en bråte ved elva (Vigga) som Hans Langeland hadde bedt ham om. Hans benektet dette.

* 3.8.1714, Granvollen: Lagmann Hannibal Stockfleth innstevnet Iver Hansen Røysum fordi han uten tillatelse har bosatt seg på og brukt en del av garden Røysum i noen år. Iver sa at han ikke har tatt seg til å bruke garden, kun hjulpet sin gamle mor som har bygsel. Ivers mor Siri Gulbrandsdtr. Røysum 74 år, opplyste at hennes sønn ikke hadde noe bruk hos henne, men kun har hjulpet henne så hun ikke skal lide nød. Ivers bror Ole Hansen framla en bygselseddel utstedt av etatsråd Stockfleth og opplyste at hans foreldre hadde bodd på Røysum i 27 år. Engebrigt Toresen vitnet at han hadde hørt at Iver hadde kjøpt ei stue av Christen Gjefsen og flyttet den til Røysum der han nå bor. Han vet ikke om Iver bruker garden på egne eller på sine foreldres vegne. Christen Gjefsen bekreftet at han hadde solgt et lite gammelt hus til Iver som han hadde flyttet til Røysum. Vet ikke om Siri Gulbrandsdtr. har flyttet fra Røysum eller hvem som bruker garden. Anders Pedersen Røysum vitnet at han hadde sett Iver og Ole dele åkeren mellom seg for hver å bruke sin del, videre at Siri bor på garden og at Iver bor i den stua han kjøpte av Christen Gjefsen. Bl.a. fordi Iver og Ole hadde delt gardens åkre mellom seg uten jordeierens tillatelse ble Iver dømt til å ha sin avling forbrudt til Stockfleth, betale 2 riksdaler og heretter ikke bruke garden uten landherrens samtykke.

* 28.11.1742, Granvollen: Ole Hansen Røysum innstevnet Tord Lynne som formynder for citantens kvinne (Oles 3. kone Mari Hansdtr.) for hennes arv i gardene Østre Hilden og Framstad. Tord, Rangdi og Povel Lynne møtte ikke. Saken ble utsatt, men det er ikke mer å finne.

*14.8.1747, Nordre Røysum: Hans Tostensen nordre Røysum stevnet Ole Hansen Røysum vedrørende endel gress som Ole og hans tjenestefolk hadde slått på den gardparten som Hans bygsler, på et engeland kalt Lortstykket. Den gardparten Hans bygsler hadde i 30 år vært brukt av Iver Hansen som for 3 år siden hadde overlatt bruket til sin nå avdøde sønn Peder

Iversen. Vitner hadde hørt at Peder hadde sagt at han fikk mange onde ord av sin far fordi han hadde overlatt Lortstykket til sin farbror Ole Hansen. Iver Hansen og hans tre sønner Hans, Iver og Erik opplyser at det er sant at Peder Iversen brukte denne gardpart i 3 år før han døde, men han hadde ikke fått bygseddell på den. Men Hans Tostensen, som nå er gift med Peders enke, fikk bygseddell. Saken ble utsatt flere ganger før dom falt 27.1.1748 på Granvollen. Det er ved vitner bevist at englandet Lortstykket tilhører den gardpart Hans Tostensen nå bruker. Men andre vitner har bevist at Ole Hansen fikk lov til å bruke det. Rettens beslutning var at Lortstykket skal tilhøre Hans Tostensens part, men Ole Hansen frikjennes for anklage og får beholde høyet han har slått.

Så over til det som er å finne i kirkebøkene om etterslekta til Hans Hansen Langeland;

1 Iver Hansen Røysum født ca. 1675. Død på Røysum 84 år 10 måneder, begravet 8.8.1760. Trolovet 16.3.1709 og gift 11.6.1709 med Ane Erichsdr. Mønnevolden. Hun var født ca. 1687 og døde på Røysum 49 år, begravet 17.6.1736. De fikk 9 barn:

1.1 Lars Iversen. Døpt 2. søndag etter hellige tre kongers dag 1710. trolovet 28.8.1734, gift 28.10.1734 med Mari Jacobsdr. Lars var da soldat. Barn:

- Hans døpt 19.6.1735

De bodde da på Dvergstenseie. Lars bodde på Nordgaardeneie i Skrukkelia da neste barn ble døpt:

- Iver, døpt 26.7.1739

Moren ble da oppgitt å være Marie Larsdr. Dette er enten en skrivefeil, eller så ble Lars gift en gang til, isåfall utenom Gran. Mer er det ikke å finne om Lars og hans familie.

- 1.2 Peder Iversen Røysum. Døpt 14. søndag etter trinitatis 1712. Trolovet 14.4.1744, gift 15.10.1744 med Kari Aastensdtr. De fikk 1 barn:
- Anne, døpt 4.4.1745.
Peder ble som nevnt ovenfor bruker på Røysum etter faren. Han ble begravet 7.10.1746, 34 år. Kari ble gift 2. gang med Hans Tostensen Sandungen, som bygslet Røysum etter Peder.
- 1.3 Birte Iversdtr. døpt 14. søndag etter trinitatis 1715. På Røysum da hun var fadder for broren Lars' barn 1735. Berit kom også til Skrukkelia, hun ble gift med Mads Jonsen Lundberg. De hadde 3 barn: Mads, Anne, Nils. Berit ble begravet 3. søndag etter hellige tre kongers dag 1759, 46 år.
- 1.4 Siri. Kun hjemmedøpt.
- 1.5 Jente, ikke døpt. Disse to var tvillinger og ble begravet 3. søndag i advent 1717.
- 1.6 Gulbrand, døpt 2. søndag etter hellige tre kongers dag 1719. Begravet 2. søndag i advent 1723, 4 år 10 måneder 8 dager.
- 1.7 Hans Iversen Molstadeie, døpt 2.4.1722. Dragon da han giftet seg og da han døde. Trolovet 3. pinsedag 1752, gift 5.10.1752 med Dorthé Engebretsdtr. De fikk 1 barn:
- Anne, døpt 23. søndag etter trinitatis 1752. De bodde da på Røysum. Hans døde på Molstadeie 34 år, begravet 3. pinsedag 1755.
- 1.8 Iver Iversen Grinakerseie. Døpt søndag septuagesima 1725, var antakelig den soldat Iver Iversen som ble trolovet 20.9.1755, gift 9.10.1755 med Marthe Jørgensdtr. Hilden. Ingen barn er å finne i kirkeboka for Gran. Iver bodde på Grinakerseie da han var fadder for broren Eriks barn 1758 og da han døde. Begravet 28.12.1773, 46 år.
- 1.9 Erik Iversen Grinakerseie. døpt 15. søndag etter trinitatis 1727. Han var soldat da han giftet seg. Trolovet 24.9.1757, gift 13.10.1757 med Elisa Ellingsdtr. Grinakerseie. Ett barn født på Grinakerseie:
- Hans, døpt 7. søndag etter trinitatis 1758. Siden er det ikke mer å finne om Erich og Else.

2 Birte Hansdtr. Mønnevolden, født omkring 1684, død i Mønnevolden 37 år 3 måneder. Begravet 14. søndag etter trinitatis 1721, samtidig som sitt dødfødte barn. Trolovet 4.2.1709, gift 18.4.1709 med Engebret Amundsen. Han ble nevnt til Mønnevolden ved trolovelsen, Rosendal ved vielsen. De første tre barna ble født på Rosendal, det fjerde i Mønnevolden. Engebret kom senere til Østen, død der 1770, 88 år. Gift to ganger til og hadde mange barn. Birte og Engebret fikk 5 barn:

- 2.1 Anne, døpt 2. juledag 1709. Begravet palmesøndag 1710, 16 uker 1 dag.
- 2.2 Amund, døpt 2. søndag etter påske 1711. Død på Østen, begravet 13. søndag etter trinitatis 1723, 12 år 4 måneder 24 dager.
- 2.3 Jacob, døpt 28.2.1714. Har ikke funnet mer om ham.
- 2.4 Anne Engebretsdtr. Østeneie, døpt St. Hansdag 1718. Trolovet 21.10.1736, gift 28.12.1736 med soldat Hans Nielsen Råstad. Hun bodde da på Østen. De fikk 1 barn:
  - Niels, døpt 3.11.1737. De bodde da på Grinakerseie. Hans ble begravet 10.7.1746.Anne ble trolovet 10. søndag etter trinitatis 1747, gift 2. gang 14.11.1747 med Gevorben soldat Niels Nielsen. de fikk 3 barn:
  - Hans, døpt 3. søndag etter hellige tre kongers dag 1748.
  - Kirsti, døpt 17. søndag etter trinitatis 1750.
  - Marthe, døpt 5. søndag etter trinitatis 1753. De bodde på Ovedalseie 1748 og Østeneie 1750 og 1753.
- 2.5 Dødfødt gutt, begravet 14. søndag etter trinitatis 1721 sammen med moren.

3 Ole Hansen Røysum, født ca. 1688, titulert som sersjant 1718 og som "Capitain des Armes under Capitatin Heusners Compagnie" i 1721. Død på Røysum 60 år, begravet 15.7.1748. Gift 1. gang med Anne Halvorsdtr. Grimsrud, trolovet 15.9.1708, gift 15.11.1708. Hun var født ca. 1679 og døde 56 år, begravet 25.4.1735. Hun var datter av Halvor Albretsen Grimsrud (ca. 1637-1723). Ole og Anne fikk 7 barn:

3.1 Gulbrand Olsen Almseie. Døpt Maria besøkelsesdag (juli)

1709. Gift 26.10.1732 i Jevnaker med Mari Helgesdtr. Solbjør (datter av Helge Andersen og Kari Eilertsdtr. Solbjør i Lunner). Hun ble født ca. 1704 og døde på Almseie, 74 år, begravet 11. søndag etter trinitatis 1778. Gulbrand og Mari bodde i Møllervolden i Gran i 1733, på Solbjør i Lunner 1736 og 1742, i Løvlien i Gran 1744 og Almseie i 1747 og senere. Jeg har ikke funnet ut når Gulbrand døde. Gulbrand og Mari fikk 6 barn:

- Helge, døpt 2. søndag i advent 1733.
- Helge Ole, døpt 6.1.1736
- Ole, døpt 11.1. 1739, begravet 24.12.1741
- Ole, døpt 3.10.1742, begravet 23.12.1742
- Hans, døpt 3.5.1744
- Kari, døpt 3. søndag i faste 1747.

Enkemann Gulbrand Olsen Almseie ble trolovet på Alm 12.6.1779 og gift i Gran 19.10.1779 med Marte Hansdtr. De fikk 1 barn:

- Ole, døpt 10. søndag etter trinitatis 1780. Jeg er litt usikker på om dette er samme mann, han som ble født på Røysum var jo 71 år da dette barnet ble født. Men det passer med at han ble enkemann et år før, at han bodde på Almseie og dessuten var bl.a. nevøen Hendrich Christensen Alm en av fadderne.

3.2 Christen, døpt 1. søndag etter hellige tre kongers dag 1712, død 1 år 5 uker, begravet 4. søndag i advent 1712.

3.3 Christen Olsen Alm, døpt 1. søndag etter trinitatis 1714, død på nedre Alm, begravet 8. søndag etter trinitatis 1782, oppgitt å være 72 år. Christen ble gift 1. gang med Anne Hendrichsdtr. Alm, trolovet 25.3.1736, gift 10.5.1736. Anne var født på Forten 1715 og døde på Kjekstad, begravet 10.2.1740. (Datter av Hendrich Torstensen Forten/Alm). Christen og Anne bodde på Alm i 1736 og på Kjekstad 1737 og 1740. De fikk 3 barn:

- Anne, døpt 7.10.1736, død før 1740.
- Anders Christensen Hilden, døpt 22.12.1737, sersjant.
- Anne, døpt 17.1.1740, død 16 uker, begravet 13.5.1740.

Christen ble gift 2. gang med Anne Helgesdtr. Solbjør. Hun ble født ca. 1709 og døde på Alm, 71 år, begravet 30.3.1780

(datter av Helge Andersen og Kari Eilertsdatter Solbjør i Lunner). Vielsen er ikke innført i kirkeboka hverken for Gran eller for Jevnaker/Lunner. Christen og Anne fikk 5 barn:

- Anne Christensdr. Helmeid, døpt 17.5.1741, død 8.7.1810
- Kari Christensdr. Hilden, døpt 19.4.1744, død 21.6.1826
- Hendrich Christensen Alm, døpt St. Hansdag 1746 (feilaktig kalt Hans i kirkeboka), overtok Alm etter faren, død 26.9.1822 (undertegnede er etterkommer etter hans sønn Peder).
- Birthe Christensdr. Helmenbakken, døpt 5. søndag i faste 1749.
- Malene Christensdr. Helmeid, døpt 1.3.1752, død 9.4.1842.

Christen fikk et uekte barn med Siri Embretsdr. Stadstadeie:

- Ragnil Christensdr. Hvalseie, døpt 2. søndag i faste 1756.

Christen ble gift 3. gang med Marthe Andersdr. Dyrud, trolovet 30.11.1781, gift 3.1.1782. Marthe var født ca. 1754 og døde på Nedre Alm 48 år, begravet 9.12.1809. Christen og Marthe fikk 1 barn:

- Marthe Christensdr. Nordgården (Skrukkelia), døpt 2. påskedag 1782.

3.4 Hans Olsen Stadum, døpt Maria bebudelsesdag 1718. Død på Stadum, begravet 22.7.1792, gift 1. gang 26.12.1742 med enke Kirsti Hansdr. Rundelen. Hun var født ca. 1701 og døde på Stadum, begravet 11.1.1764, oppgitt å være 63 år. Hans og Kirsti bodde på Rundelen i Lunner 1743 og 1745, på Bjellaeie i Gran 1746, Grina 1748 og på Stadum 1751 og senere. De fikk 5 barn:

- Ole, døpt 11.8.1743, død 1804 (til Bjørgeseter, senere Piperbekken i Lunner)
- Hans, døpt 23.5.1745
- Peder, døpt 11. søndag etter trinitatis 1746
- Anne, døpt 2. søndag etter trinitatis 1748.
- Kirsti, døpt 17. søndag etter trinitatis 1751.

Hans ble gift 2. gang med Marte Torgersdr. Sørums, trolovet 13.10.1764, gift 6.11.1764. De hadde ingen barn.

- 3.5 Anna, døpt 26.6.1721, død 1 år 5 uker 3 dager, begravet 10. søndag etter trinitatis 1722.
- 3.6 Anne Olsdatter Hilden. Døpt hellige tre kongers dag 1724, død på Hilden, begravet 19.4.1794, gift med Tosten Gulbrandsen Hilden, trolovet 24.8.1751, gift 21.10.1751. Han var født ca. 1717, død på Hilden, begravet 31.10.1798, oppgitt å være 81 år. De fikk 2 barn:
- Ingeborg, døpt 27.8.1752
  - Berte døpt Maria bebudelsesdag 1757.
- 3.7 Peder Olsen Røysum, døpt 1. søndag etter trinitatis 1726. Gardbruker på Røysum ved folketellingen 1801. Jeg har ikke funnet ut når han døde. Gift med Berte Andersdatter Røysum, trolovet 27.8.1749, gift 23.10.1749. (Datter av Anders Pedersen og Kiersti Torgrimsdr. Røysum). Hun var født 1729 og døde 1803 på Røysum. Peder og Berte fikk 6 barn:
- Anne, døpt 25. søndag etter trinitatis 1750
  - Kirsti, døpt hellige tre kongers dag 1754
  - Ole, døpt 3. juledag 1756 (ugift, på Røysum ved folketellingen 1801)
  - Anders, døpt Kristi himmelfartsdag 1760
  - Kari, døpt 13. søndag etter trinitatis 1764
  - Gutorm, døpt 3. søndag etter påske 1769 (ugift, på Røysum ved folketellingen 1801).
- Ole Hansen Røysum ble gift 2. gang med Anne Iversdr. Kjos, trolovet 1.9.1735, gift 20.10.1735. Hun var født ca. 1712 og døde på Røysum 28 år, begravet 1.2.1740. de fikk 3 barn:
- 3.8 Anders Olsen Røysum. Døpt 15.6.1736, død på Røysum, begravet 5.5.1786. Anders var soldat og bodde på Stadum i 1765, sersjant i 1771. Gift 1. gang med Kari Pedersdr. Fallang, trolovet 17.11.1764, gift 5.1.1765. Hun ble født ca. 1731 og døde på Røysum, begravet 6.4.1778, oppgitt å være 47 år. Anders og Kari fikk 2 barn:
- Guttorm, døpt 6. søndag etter påske 1766.
  - Kari døpt 1. søndag etter hellige tre kongers dag 1771.
- Anders ble gift 2. gang med Ollina Olsdr., trolovet på Moger 14.8.1779, gift 28.10.1779, hun var født ca. 1754 og døde på Røysum, begravet 22.2.1802, oppgitt å være 48 år.

Anders og Ollina fikk 5 barn:

- Karen, døpt 15.10.1780, begravet 11.10.1805.
- Ole, døpt 27.2.1782, begravet 1. søndag i advent 1785.
- Amund, døpt langfredag 1783, begravet 16.5.1785
- Ole, døpt 3. søndag etter påske 1785
- Anders, døpt 25.10.1786

3.9 Iver Olsen Skimten. Døpt 16. søndag etter trinitatis 1737. Bodde på Hoffseie da han giftet seg. Husmann med jord på Skimten i Skrukkelia ved folketellingen 1801. Han kom senere til Bjørtomt. Død etter 1809. Trolovet 27.9.1759, gift 8.11.1759 med Mari Halvorsdr. Falla (i Skrukkelia). Hun var født ca. 1734 (67 år i 1801). Iver og Mari fikk 7 barn:

- Ole, døpt 7. søndag etter trinitatis 1760 (til Falla)
- Hans, døpt 7. søndag etter trinitatis 1766
- Anne, døpt langfredag 1764.
- Halvor, døpt 25. søndag etter trinitatis 1766.
- Kjersti, døpt 21. søndag etter trinitatis 1769
- Iver, døpt 3. søndag etter trinitatis 1772, begravet 1. søndag etter hellige tre kongers dag 1773.
- Iver, døpt 1. søndag etter trinitatis 1775 (til Tømtebakken, Skrukkelia)
- Anders, født ca. 1777.

3.10:

Ole, døpt 27.9.1739. Jeg har ikke funnet mer om ham.

Foruten slekten til Hans Hansen Langeland på Røysum i Gran, finner man flere menn med navn Langeland med tilknytning til det militære. Men det er ikke mulig å påvise sikkert slektskapet til familien på Røysum.

Peder Hansen Langeland. I manntallet 1664 er det oppført på Framstad i Gran en korporal Peder Langeland, 26 år, og i 1665 korporal Peder Hansen, 27 år. Han var følgelig født ca. 1638. Han kan ha vært en bror av Hans Hansen Langeland. Peder var

gift med Anne Gulsdr., datter av Gul Gulbrandsen Framstad. Hun ble begravet 19.3.1708, 66 år 3 måneder, dvs. født ca. 1641. Peder bodde på Sanne i 1690. Peder er nevnt flere ganger i tingbøkene for Gran:

* 23.11.1661, Granvollen: Peder Langeland stevnet Laurits Olufsen Røysum vedrørende noen penger som han skal ha oppebåret av Gulbrand Skjerven.

* 22.3.1667, Lunner tingstue: Major DeCardj og foged Jacob Madsen Lund spurte om hva de skulle gi korporal Langeland i stedet for "service". Almuen samtykket i at Peder skulle få 2 stiger bygger av hver fullgard og av halve garder og ødegarder "advenant" (?)

* 28.10.1667, Granvollen: Korporal Peder Langeland etter fullmakt fra Hr. major Decardi førte to vitner i retten som skulle bevise at Peder Røysum og Joen Røysums "kreature har æt op en rugbraate" som tilhører major Decardi.

* 26.2.1681, Tuvs tingstue: Sersjant Peder Hansen Langeland stevnet Anders Mathisen for noen ærerørige ord. Anders erklærte at han hadde sagt dette i drukkenskap og ikke visste hva han sa. Han ba om forlatelse og partene ble forlikte "med Henderbon".

* 6.8.1690: Overdragelse fra Peder Hansen Langeland, sersjant, boende på Sanne med hustru Anne Gulsdr., til hans svoger Gulbrand Guisen på Framstad, med hustru Berette Ifversdr. på det odelsgoods som er hennes arv etter faren Gul Framstad. En søster Ragnil Gulsdr. er også nevnt.

Peder Hansen Langeland kan ha vært far til Elsebeth Maria Pedersdr. Langeland som ble begravet ved Gran 7.3.1727. Hun ble oppgitt å være 55 år, dvs. født ca. 1672.

I Olai Ovenstads "Militærbiografier" er det oppført bla. Hans Dagsen Langeland og Tosten Dagsen Langeland. Det oppgis at Tosten skal ha vært født på Hadeland, sønn av Dag Povelsen og

Gudbjørg Hansdtr. på søndre Skjervum i Gran, andre mener han kom fra garden Langeland i Vinger. Det siste kan ikke være riktig, i bygdeboka for Vinger er det ikke oppført noen personer på Langeland som passer inn i bildet. Men i skifteprotokollene for Hadeland finner vi en familie som passer svært godt: Den 27.4.1707 var det skifte på Skjervum etter Gubiør Hansdtr. (begravet 14.4.1707, "64 år ringe 6 uker og 2 dager", dvs. født ca. 1643). Hun hadde vært gift med Dag Povelsen. De hadde barna:

1. Povel
2. Jørgen, 26 år
3. Gulbrand, 24 år
4. Tosten, 20 år
5. Hans, 18 år
6. Ingeborg, 16 år.

Den 23.5.1725 var det skifte på Skjervum etter Biørn Dagsen. Han hadde vært gift med Gubiør Amundsdr. Arvingene var Poul Dagsen, Gulbrand Dagsen, løytnant Tosten Dagsen, løytnant Hans Dagsen og Ingeborg Dagsdr. Biørn hadde altså ingen barn som levde 1725. Han er ikke oppført i skiftet 1707, så han var antakelig sønn av Dag Povelsen Skjervum i et tidligere ekteskap og arvingene var hans halvsøsken. Dag Povelsen ble begravet 28.12.1724, oppgitt å være 84 år, dvs. født ca. 1640. Dag kom fra Morstad, i manntallet 1665 finner vi denne familien der:

- Povel Gulbrandsen, 61 år og sønnene
- Gulbrand Povelsen, 31 år
- Laurits Povelsen, 27 år
- Dag Povelsen, 17 år
- Oluf Povelsen, 14 år

Dag Povelsen Morstad og hustru Gubiør Hansdtr. fikk skjøte 26.11.1696 på en part i søndre Skjervum og en part i øvre Skøyenmarken fra Ole Gulbrandsen Skjervum. Dag fikk 21.11.1696 bygselsedel på Skjervum fra stiftsbefalingsmann Christ. Stockfleth. 28.1.1701 fikk han skjøte på en part i Skjervum fra Niels Pettersen i Christiania.

Den 12.10.1661 var det en rettstvist om noen parter under garden Lunner I Lunner. Innstevnet var bl.a. Tosten Dagsen Lunner samt Anders Horgen, Povel Morstad og Ole Andersen på deres hustruers vegne. Povel var følgelig gift med en datter av Dag Lunner (bruket på Lunner i 1624, men ikke i 1647) og søster til Tosten Dagsen Lunner og Biørn Dagsen Lunner.

Dag Povelsen Skjervum ser ikke ut til å ha hatt noen forbindelse til slekten Langeland. Men kanskje Tosten og Hans tok sin mors navn? Det er nærliggende å gjette på at Gubiør Hansdtr. var søster til Hans Hansen Langeland og Peder Hansen Langeland.

Den 4.12.1725 ble det utstedt et skjøte fra Tosten og Hans Langeland, begge løytnanter, Povel Dagsen Miørlundeie på Toten, Gulbrand Dagsen Bjella og Gudmund Tostensen Kammerud på sin kone Ingeborg Dagsdtrs. vegne til Gulbrand Olsen Sau, soldat ved major Langelands kompani på halvdelen i Skjervum, som arvelig tilfalt dem ved skifte 23.5.1725 etter deres bror Biørn Dagsen Skjervum.

1. Povel Dagsen bodde på Dælen i 1714. Han var gift, men jeg har ikke funnet vielsen i kirkeboka for Gran. De fikk 1 barn som er døpt i Gran:
  - Ingeborre, døpt 12. søndag etter trinitatis 1714.Povel kom senere til Mjørlundeie på Toten.
2. Jørgen Dagsen er oppført i skiftet i 1707, men ikke i 1725, han døde følgelig i mellomtiden, antakelig uten arvinger.
3. Gulbrand Dagsen Bjella. Født ca. 1683, død på Bjella, begravet 4. søndag etter trinitatis 1727, oppgitt å være 44 år. Det ble holdt skifte 12.8.1727. Han var dragon da han giftet seg. Trolovet 17.6.1712, gift 13.10.1712 med Ragnil Helgesdtr. Bjella. Hun hadde tidligere vært gift med Halvor Iversen Bjella. De fikk 1 barn:
  - Guidbiør, døpt 10. søndag etter trinitatis 1713, 14 år ved skiftet etter faren.
4. Tosten Dagsen Langeland ble født ca. 1687. Kom i militær tjeneste ca. 1704. Sekondløytnant 23.1.1712, premierløytnant 27.7.1719, kapteinløytnant 3.4.1730, kaptein 16.6.1730. Avskjed 1.9.1745. Eide 1723-1733 garden Møystad i Elverum, bodde senere på garden Hauge på Lesja

til sin død. Død 5.4.1749 i Lesja, 74 år. Gift 1709 med Anne Margrethe Heim (se om slekten Heim i Vestoppland slektshistorielags tidsskrift nr. 4-1988). Hun døde 31.7.1744 i Lesja. De hadde ingen barn.

5. Hans Dagsen Langeland ble født ca. 1689. Sekondløyntant 15.8.1718. Redusert 1.11.1720. Igjen ansatt som premierløytnant 16.9.1726. Avskjed 18.11.1733. Død 1753 i Ringsaker, begravet 28.11.1753, 71 år. Gift med Elen Margrethe Aamodt. Hun ble begravet 14.1.1750, 57 år.
6. Ingeborg Dagsdtr. Kammerud ble født ca. 1689, død på Nordby, begravet 25.1.1773 ved Jevnaker, oppgitt å være 84 år. Hun ble gift 1. gang med Gudmund Tostensen Kammerud, trolovet 15.12.1714, gift 8.2.1715. Gudmund var født ca. 1670 og ble begravet 5.3.1736. De fikk 7 barn:

Marthe Gudmundstr. Kammerud, døpt 13.1.1716, begravet 28.11.1742.

Gubiør Gudmundsdtr. Nordby, døpt Maria bebudelsesdag 1718, begravet 4.6.1801.

Anne Gudmundsdtr. Kammerud, døpt 10.3.1720, begravet 13.3.1742.

Tosten, døpt 1.3.1722, begravet 2.5.1723.

Dødfødt barn, begravet 3.9.1724.

Rangdi Gudmundsdtr. Kammerud, døpt 11.11.1725, begravet 26.3.1743.

Tosten, døpt 12.12.1728, død før april 1736.

Ingeborg ble gift 2. gang med Jens Riis, trolovet 1.4.1737, gift 9.5.1757. De hadde ingen barn. Jens var cornet. Han døde på Kammerud, begravet 17.5.1742, 65 år 10 dager.

I Ovenstads "Militærbigorafier" er det oppført enda en mann som kan ha vært av samme familie, kanskje en bror av Hans Hansen Langeland: Jørgen Hansen Langeland. Premierløytnant 25.5.1676 ved Sigdal og Modumske kompani. Flyttet til Valderske kompani 1.1.1680. Dimittert 23.7.1698. Død på Toten 66 år 10 måneder, begravet 16.4.1704.

De som har letet i den eldste kirkeboka for Gran har nok flere ganger støtt på unge menn som var soldater ved kaptein Langelands kompani, senere major Langeland. Dette var Christopher Langeland, født ca. 1666, musketer fra 1686, sersjant 1693, fenrik 1695, premierløytnant 1700, kapteinløytnant 1702, kapteins karakter 1708, virkelig kaptein og sjef for Hadelandske kompani 1710, sekondmajor 1719, premiermajor 1729, oberstløytnant 1732, avskjed 1738 med obersts karakter. Død 1745 i Ringsaker, 79år. Gift med Boel Christiansdtr. Field, ca. 1663-1756. Barn: Johanne Catrine, Sophie, Anne Magdalena, Cathrine Hedvig. Det er ikke mulig å påvise noen sammenheng mellom Christopher og de andre med navn Langeland.

Kilder:

- Kirkebøker for Gran og Jevnaker/Lunner.
- Tingbøker for Hadeland (avskrift ved Hadeland Folkemuseum).
- Skifteprotokoller for Hadeland.
- Manntallene 1664-1665-1666 for Gran.
- Vestoppland Slegtshistorielags tidsskrift nr. 4-1988 side 323 og nr. 2-1990 side 116.
- Olai Ovenstad: "Militærbiografier" side 95-96.
- S. H. Finne-Grønn: "Elverum, en bygdehistorie" bind I side 516.

Lodin-slekta fra Land

Del 2: Egidius Gjevle og hans etterslekt.

Av Svein-Erik Ødegaard

I første del av denne artikkel-serien støtte vi flere ganger på navnet Egidius. Den eldste registrering av dette navnet i vår region - og eneste registrering før 1600 - er Egidius Gjevle i Østsinni i Land. Han er derfor en viktig person i slektshistorisk sammenheng. Men aller først skal vi se nærmere på den navnetypen som Egidius representerer.

Navn med latinsk endelse -us i Land

I Land finner vi på 1600-tallet - ved siden av Egidius -også -us-navnene Augustinus, Hieronimus og Torgidius, og ca. 1700 også Gregorius og Adrian(us). I embetsmannstanden kan vi relativt ofte finne slike navn, som f.eks. sorenskriver Hieronimus Jensen på Hedemarken i første halvdel av 1700-tallet. Andre kunne også markere en spesiell sosial posisjon gjennom tilsvarende navnegiving. Men var denne navneskikken utbredt i bondestanden?

Jo, jeg registrerer slike latiniseringer innen bondestanden også utenom Land. Av de ovenfor nevnte navnene har jeg f.eks. merket meg at Augustinus er en del brukt på Øvre Romerike i nyere tid, og Gregorius er f.eks. kjent fra min hjembygd Stange. Men hovedinntrykket er at navnetypen i mange bygder på Østlandet er heller sjelden innen bondestanden. Derfor synes den lille bølgen av -us-navn i Land utover 1600-tallet å skille seg noe fra tradisjonell navneskikk.

I Norge har jeg ikke funnet eksempler på at navnetypen er drøftet systematisk - med det forbehold at jeg neppe kjenner alle viktige bidrag i norsk personnavnforskning. Temaet er behandlet i et kapittel skrevet av en dansk forsker i boka "Personnavn" (i serien: Nordisk kultur, bind 7, Oslo 1948). Han deler såkalte "Fremmede navn" i tre grupper. I første gruppe finner vi navn fra Det nye testamente og kirkehistorien (særlig helgennavn). Hieronimus og Augustinus - som er av de nevnte Land-navnene - hører hjemme blant disse, idet de som kjent var to av de fire store kirkefedrene.

Egidius kommer inn i samme hovedgruppe av navn. Han var en av de såkalte "nødhjelpere". Dette navnet er ifølge "Svenska förnamn. Kortfattat lexikon." kommet inn i Sverige i to varianter. Det ene er via tysk "Gilgen" til formen Ilian, og det andre via fransk Giles til svensk Gillis. Men i norske navnebøker, inkludert det nyere "Norsk navneleksikon", er Egidius ikke en gang tatt med.

Egidius i den svenske Iljan-formen har jeg registrert i Romedal på Hedemarken. Fem lagrettemenn i et tingsvitne om arv på Guåker i Stange (tingsted for den søndre sysla på Hedemarken) sies å være fra Skaun, det gamle navnet på Stange. Men den siste er brukeren på Dal i Romedal, og den nest siste er "Jlian" Lund. Han er plassert på Lund i Stange i bygdebøkene. Men denne Iljan tilsvarer mest sannsynlig "Elien" på Lund i Romedal i 1528-gjengjerden.

Norsk navneforskning synes ensidig å ha vært opptatt av personnavn av nordisk opphav, og studier av andre navnetyper er forsømt. En slektshistoriker har her behov for å få både i pose og sekk. Alle personnavn er prinsipielt interessante. Men eksisterende litteratur etterlater ihvertfall meg det inntrykk at -us-navnene i Sverige ca. 1600 var langt mer utbredt innen bondestanden enn i Norge.

Ingvar Fredriksson bygger sin bok "Svenskt dopnamnsskikk vid 1500-talets slut" (i serien: Anthroponymica Suecana, bd. 7, Lund 1974) vesentlig på navn hentet fra skattelister. Dette dokumenterer en sterk utbredelse av -us-navnene, og Fredriksson presenterer en alfabetisk oppstilling f.o.m. Ambrosius, Antonius, Augustinus, Bardinus. Benalus, Bernhardus .... Dominus, Donatus o.s.v., alfabetet gjennom. Min kommentar ut fra skattelister fra tidlig 1600-tall for Øst-Norge er at de ikke gir samme inntrykk - norsk navnelitteratur gjenspeiler antagelig en reell forskjell mellom norsk og svensk navneskikk.

En grunnleggende svensk navneforsker fra slutten av forrige århundre, P.A. Kjellerström, har i sin "Svensk Namnbok. Dopnamn. ättenamn. ortnamn" (1895) bl.a. skrevet om nydannede navn, sammenlignet med gammelsvenske navn, at (s. 15): "Vanligast äro de latinska ändelserna, us, ius, o, a, ia, ina, ana och andra latinliknande andelser ... fogat dem till forut brukade namn." Han peker altså på at vi i Sverige også får rene latiniseringer av tidligere brukte navn, og vi skal nedenfor se et eksempel på det samme i Land med en sønn av Egidius Gjevle.

Årsaken til den nevnte bølgen av latiniserte navn i Land kan f.eks. ha sammenheng med aner innen en bestemt sosialt gruppe, kanskje særlig i et geistlig miljø. Det ville ikke være utenkelig at dette ble markert i en bondeætt.

En annen forklaring kan være at navneskikken var en reaksjon mot protestantismen, var en del av mot reformasjonsbølgen i Norge. Hos den konservative bondebefolkningen var alt nytt i utgangspunktet suspekt. og mange trekk ved katolisismen som folk følte direkte verdifullt og viktig, ble uttrykkelig forbudt. Blant annet ble den sterke frykten for en mengde truende ting - sykdom, krig, ulykker, hungersnød, trolldom, naturkatastrofer o.s.v. - delvis dempet eller fjernet i katolsk tid gjennom troen på helgeners undergjørende kraft, relikvier, spesielle messer, valfartskirker og andre spesielle undergjørende steder m.m. Protestantismen fjernet mye og ga i begynnelsen lite til erstatning, slik vanlige folk opplevde det. I navnetradisjonen vet vi at dette fenomenet ga seg utslag i at bruken av navnet Olav (Oluf), som i mange områder overhodet ikke var spesielt populært før reformasjonen -f.eks. i Trøndelag - nettopp etter reformasjonen blomstret voldsomt opp. Helgenkongen Olavs navn var selve hovedsymbolet på katolisismen i Norge, og bøndene markerte sin protest ved å benytte navnet i langt sterkere grad enn tidligere.

En tredje mulig forklaring er innflytelse fra den nevnte svenske navneskikk. Til alle tider har folk krysset landegrensene, og vi kan peke på en mengde personnavn i Norge som har sitt opphav i et annet land. En sterk trend av latiniseringer i Sverige kan ha påvirket Norge. Det må i tilfelle bekreftes gjennom forskning. Hvis det er korrekt at innslaget av navnetypen er mer markert i Land enn i nabolagene, bør det eksistere en spesiell forutsetning for det, f.eks. at det finnes svenske aner i de aktuelle Land-slektene.

Egidius Gievle - og farsnavnet

Vi skal altså først konsentrere oss om Egidius Gievle. Han er registrert som bruker første gang i 1560/61. I 1591 er han en av de 12 hyllingsmennene fra Land ved Kristian IV's hylling i Oslo. Videre finner vi ham som lagrettemann ved et dokument satt opp 5. oktober 1594 i Land (Statholderarkivet).

Ved begge de sistnevnte tilfelle er seglet til Egidius bevart, men i noe beskadiget tilstand. Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt har avtegninger av seglene i 1591. Ved tolkningen av Egidius' segl er anført at "Tydningen er meget usikker". Navnet er i omskrift rundt seglet, og de bokstavene avtegneren mener å kunne lese er i rekkefølge: E C O N V ? L O (+ noe helt borte). Første del er etter dette nødt til å være en latinisert form av Egidius, nemlig ECONVS (V=U på denne tida).

Seglet i 1594 er bedre bevart enn det fra 1591. Seglinnholdet, et bumerke, vises tydelig. Omskriften er ikke tydelig når det gjelder alle bokstaver. Tegnet i omskriften markerer hvor man skal begynne å lese. Første bokstav deretter leste jeg som nærmest "I". Det kan være en klemt "E". men Egidius kan også skrives Igidius. Videre kommer C O N V og deretter en utydelig bokstav som jeg vil tro er omvendt S. Uansett vet vi at dette skal utgjøre den latiniserte formen av Egidius.

Så var det farsnavnet. De to første bokstavene er krystallklare: L O. De to siste er I I. Mellom disse kommer en bokstav som ligger nærmest O, men som ikke er lik O-en rett foran. Samlet kan ikke dette være noe annet enn latinisert LODINSEN. Den siste I-en står for latinsk genitivs-i, slik latinsk Eriksen f.eks. er ERICI. Den utydelige O-en er derfor helst en klemt D. Egidius' patronymikon kan umulig tolkes som annet enn Lodinsen.

Dermed får vi også forklaringen på hvorfor drøftingene ovenfor av Laurits Landåsens slektninger og deres odelsgods brakte oss i berøring med det spesielle Egidius-navnet. Egidius Lodinsen Gjevle var også sønn av Lodin Endresen og bror av Oluf Lodinsen Landåsen.

Etterslekta til Egidius Gjevle

Egidius Gjevle som sønn av Lodin Endresen gir oss en enkel løsning på hvordan garden Skjellungen har gått i arv. Vi så ovenfor at dette var eneste Land-eiendom som Lodin Endresen arvet etter sin far. I 1624 eide Sigrid Gjevle og samtlige hennes barn blant annet 1/2 hud odelsgods i Skjellungen. Hun var enke etter Torgidius Gjevle. Den halve huden i Skjellungen var hovedparten i garden. Det står angitt i odelsjordeboka at bygselsretten fulgte parten. Skjellungen var totalt skyldsatt for 9 skinn. Matrikkelen 1647 har riktignok 1 hud 3 skinn, men dette må bety at enten ligger et underbruk på 6 skinn inne i denne

skylda, eller så er det en skrivefeil. Alle andre kilder angir totalskyld på 9 skinn. Skjellungen har altså gått i arv fra Lodin Endresen via sønnen Egidius Lodinsen Gjevle til sønnen Torgidius (Egidiussen) Gjevle.

Odelsjordeboka 1615 viser at det da var Tore Løken i Søndre Land som eide de øvrige 3 skinn i Skjellungen. Hans sønn Ellef Løken eide parten i 1642. I tillegg eide Tore Løken bl.a. 7 1/2 lispund i Stadstad i Brandbu og 6 lispund i Dile "øde" i Gran. Ellers eier han også 15 lispund i en gard Rud, 5 skinn i en gard Ekren og 6 lispund i Ourlund. Vi nevner at jordeboka 1615 ikke skiller mellom odels- og pantegods, og vanligvis ikke stedfester eiendommene.

I 1624 eide Tore Løken kun 1 skpd i sin egen gard som sitt odelsgods. Men Hadelandseiendommene hadde da havnet blant odelsgodset til Sigrid Gjevle og hennes barn, d.v.s. de 6 lispund i Dile og nå 8 lispund i Stadstad. De siste 3 skinnene i Skjellungen registrerer vi ikke i odelsjordeboka 1624. Noen sikker konklusjon kan ikke trekkes av dette utover at det må foreligge en nær slektsforbindelse mellom Gjevle- og Løken-slekta. Ut fra fordelingen av odelsgodset i Skjellungen er det mest sannsynlig at Tore Løken var gift med ei datter av Egidius Gjevle.

Videre merker vi oss et pantebrev, referert i bygdeboka, på tilsammen 6 1/2 skinn i Løken. Det ble utstedt i 1648 fra Oluf Tordsen Halmrast, Guttorm Tordsen Isegrim. Egidius Tordsen Bjørge, Gran og Tore Tordsdatter Nårum til svogeren Svend Reiersen Nerlaus. Dette må da være barn av Tord Søndre Halmrast, som i 1624 eide 1 hud i Løken, samt 2 1/2 skinn i sin egen gard og 1/2 hud i Dobloug i Vang på Hedemarken. Ei Tore Tordsdatter, uten gardsnavn, er forøvrig oppført som eier av 3 skinn i Vilberg i odelsjordeboka 1642 - står oppført foran Ellef Løken. I 1615 eide Tord Halmrast 1 1/2 skinn i Halmrast, 1 hud i Løken og 1/2 hud i "Dagerudt" (= Dobloug?).

Her blir konklusjonen langt usikrere, men Egidius-navnet indikerer en forbindelse med Gjevle-slekta. Egidius Tordsen Bjørge, som etter manntallene 1664-66 er født ca. 1570-1580, har rimeligvis sitt navn etter Egidius Lodensen Gjevle. Den mest nærliggende løsning er at Tord Halmrast var gift med ei datter av Egidius Gjevle. Men jeg understreker at dette mer har karakteren av å være en begrunnet hypotese.

Hele Gjevle-godset er sjølsagt interessant, og Sigrid Gjevle og "samtlige hennes barn" eide i 1624 - i tillegg til de nevnte eiendommene i Skjellungen, Dile og Stadstad - 1 hud i Vikar, S. Land, 4 skinn i Tonvold i Østsinni, 1 skinn i Brenner, Torpa, 1/2 hud i Kvisgård på Biri og 1/2 hud i Berg på Ringerike. Tilsammen har vi å gjøre med 8 eiendommer i 4 forskjellige prestegjeld.

Torgidius-barna i Biri

Det spesielle Torgidius-navnet har jeg heller ikke funnet i navnelitteraturen. Nå får vi raskt formen Torgius (Torjus) innen denne slekta. Torgidius er derfor antagelig ment som en slags latinisering av et mer vanlig mannsnavn av nordisk opprinnelse - for bevisst å gi det samme formen som Egidius. Dette er et fenomen som vi ovenfor har sett er påpekt innen svensk personnavnforskning.

Egentlig er det navnet Torgils som ligger til grunn. Dette utvikler seg i to hovedretninger allerede i løpet av middelalderen - til Trugels-Truls og Tor(g)jus. Begge formene finner vi i Land. På tinget den 14. juni 1680 ble det avgitt vitneprov av en som hadde tjent hos "Torgius" Gjevle. så i ettertid brukte man ihvertfall Torgius (uttalt Torjus) om han.

Hvor havnet så disse i 1624 "samtlige barn" av Torgidius og Sigrid Gjevle? Ja, går vi fram til odelsjordeboka 1642. ser vi at Engebret Lunde i Biri eide parten på 1/2 hud odelsgods i Kvisgård, parten som nå var på 5 skinn i Tonvold og parten i Skjellungen på 1/2 hud (6 skinn). Ved siden av dette eide han 10 skinn i sin påboende gard. Engebret må være sønn eller svigersønn av Torgidius og Sigrid Gjevle.

Gjevle ligger på grensa mot Torpa, med grense mot f.eks. Finni. Videre er det et sammenhengende bosetningsområde fra Torpa til Snertingdalen i Biri. Derfor finner vi mange slektsforbindelser mellom disse bydelagene. I dette området havnet tydeligvis flere av Torgidiusbarna fra Gjevle.

Nevnte Engebret Lunde i Snertingdalen døde muligens tidlig uten livsarvinger. Ihvertfall er han som bruker erstattet av Jens "Torgiussen" fra 1650-åra (feilaktig "Torgiersen" i registeret til VSHL's utgivelse av 1666-manntallet, men korrekt i selve kilden). Parten på 10 skinn i Lunde er blitt 11 skinn i 1660-åra, og eier av den

var da blitt Egidius Torgiussen Snartum. Bygdeboka har feilaktig Egidius "Torstensen". Jens Torgiussen var født ca. 1622 og Egidius Torgiussen ca. 1614.

Med navnet Egidius skjønner vi at vi er på rett veg. At Jens og Egidius var brødre, er direkte belagt gjennom en tingboksopplysning av 24. februar 1654. Da ble Christen (Danielsen) Lunde i Torpa stevnet av brødrene "Jens og Egidius Torgiussønner av Snertingdalen anneks" for en gjeld til dem på 16 daler fra skiftet etter Christens hustru Gyri Torgiusdatter 8 år tidligere. Christens nye kone i 1654 var i parentes bemerket en søster av Erik Øverby i Land og også søster av kona til Mads Jensen "Skøyen på Ringerike" (i Norderhov) ifølge tingboka 15. oktober 1653.

Dermed har vi ihvertfall stablet på bena 4 barn av Torgidius Gjeivle. Når det gjelder Jens Torgiussen Lunde, ble det avholdt skifte etter ham 11. oktober 1680. Han etterlot seg 3 døtre: Guri g.m. Ole Arnesen (hvis sønn Egidius senere overtok garden og det samme gjorde dennes sønnesønn igjen, Egidius Jensen), Marta og Vea. Sistnevnte kvinnenavn er meget sjeldent, og i bygdeboka er det feillett "Bera".

Før vi forlater Biri, skal vi også nevne at Bjørn Pedersen Nittåsen, f. ca. 1624, hadde en sønn ved navn Egidius i 1666, 8 år. Nittåsen ble ryddet av Bjørn far Peder og skattet fra 1635. Barna til Bjørn er ikke nevnt i bygdeboka, men ifølge nevnte manntall hadde han også sønnene Mogens 12 år, Håver 6 år, Mads 4 år og Peder 2 år. Men slektskapsforholdene i eldre tid kjenner jeg ikke noe nærmere til.

Mer etterslekt av Egidius Gjeivle?

Ytterligere en interessant person i Egidius-sammenheng, er en Erik L. - "L" fra et segl under et kirkeregnskap i Land for 1631/32. Han dukker først opp på Ommelstad i Torpa og eide i 1624 1 hud i Kvisgård i Biri og 9 skinn i Domset ødegård, en ødegård under Gjeile på Nordsinni. Ut fra odelsgodset kan vi identifisere ham som Erik Bondli på Nordsinni i 1642, en gard i nærheten av nevnte Domset. I tillegg eide han nå også 1 skinn i Austdal i Biri og 1 1/2 skinn i Klauvstad i Land. Erik er omtalt i Alf Gylands artikkel om Mustadslekta, idet han overtok Domset fra Mustad-godset (Gjeile-godset).

Neste bruker på Bondli het Egidius - altså nok en gang dette navnet - og odelsgodset viser at han er sønn av Erik L. Ommelstad/Bondli. Egidius Bondli overtok nemlig en brorpart på 6 skinn i Domset som sitt odelsgods. Han hadde forøvrig sønnene Kristoffer og Egidius, sistnevnte f. ca. 1656 og antagelig oppkalt etter sin nylig avdøde far. Erik Bondli må også ha hatt ei datter Vea, idet Vea Bondli overtar en søsterpart på 3 skinn i Domset. Vea-navnet har vi tatt opp i et eget hovedavsnitt - se del 3 i neste nummer.

Foruten Torgidius Gjevle finner vi igjen Torgidius-formen hos en person til i Land: Torgidius Lodinsen. Han var f. ca. 1622 som sønn av den i del 1 nevnte Lodin Granum. Garden det gjelder er Granum i Hov sogn. Kombinasjonen av navnene Lodin og Torgidius er i seg selv en sterk indikasjon på at Lodin Granum står i en nær slektssammenheng med Egidius Lodinsen Gjevle.

Lodin er registrert som bruker fra tidlig på 1600-tallet og eide ifølge odelsjordeboka i 1615 1 hud i Berg på Ringerike. I 1624 eide han også 3 skinn i Hovslien "øde", 3 skinn i "Rognskallen øde", 2 skinn i Viker og 1/2 sold korn i Bleken på Hadeland. I 1642 er parten i Bleken borte og 2 skinn i "Brennde" kommet istedet. Odelsgodset bekrefter den svært nære slektsforbindelsen med Gjevle-slekta, idet sistnevnte slekt som vi så ovenfor eide både en part i en gard Berg på Ringerike og en part i Viker i Land. Videre eide Gjevle-slekta også 1 skinn i Brenner i Torpa - som kanskje er samme gard som "Brennde" i Lodins eie.

Vi har altså både Lodin- og Torgidius-navnet, og vi har odelsgods i felles garder både i og utenfor Land. Spørsmålet er da bare hvem Lodin kan være sønn av. Som nevnt i del 1 viser seglet initialene LI. Siden Egidius kan skrives Igidius, og jeg som nevnt leste ICONVS snarere enn ECONVS i Egidius Gjevles segl tror jeg helst at Lodin Granum var sønn av Egidius Gjevle.

Dermed er det naturlig å trekke fram igjen Lodin Vinjar. Ut fra mitt kjennskap til slekta på Vinjar i Nordsinni, er det mer sannsynlig at han var bruker på Vinjar i Torpa enn Vinjar i Nordsinni. Men begge deler er mulig. Lodin Vinjar betalte hovedtiende 1599/1600. Dette var en formueskatt på 1/10 som gjerne ble betalt ved ekteskapsinngåelse. Som nygift passer det kronologisk bra at han er far til Egidius Lodinsen - senere bruker på Tønderum midtre og født ca. 1604.

Min konklusjon på dette er at nygifte Lodin Vinjar ca. 1600 og brukeren Lodin Granum noen år senere kan være samme person, men kanskje i forskjellige ekteskap. Aldersforskjellen mellom Egidius og Torgidius kan være opp mot 18 år (aldersoppgaver i 1660-manntallene må tas med minst en klype salt). Erik L. Ommelstad/Bondli kan teoretisk også være en sønn.

Når det gjelder Råum-slekta, har Fredrik Dyhren drøftet den for 1600-tallets vedkommende i VSHL. Egidius Torkildsen var sønn av Torkild Råum, og ovenfor trakk vi fram eiendommene i Anbjør og Torgunsbøen. Ellers var hovedeiendommene 2 huder i Vilberg og 1 hud i selve Råum.

I og med at odelsgoods i selve Råum er inkludert i eiendommene, er det interessant å se på tida for Torkild ble bruker her. Av tidligere brukere nevner bygdeboka Helge Råum i 1528. Men den har hverken fått med seg Halvor Råum, nevnt i lensregnskapene både for 1557/58 og 1560/61, eller Torsten L. Råum, hyllingsmann i 1610 med "T.L." i seglet (ifølge avtegning ved Kjeldeskriftavdelingen i Riksarkivet). Noen sammenheng i dette er det ikke umiddelbart mulig å se.

Innen gamle Hadeland, Land og Valdres fogderi, men utenom Land-Biri-området, har jeg i eldre tid bare funnet ett tilfelle av navnet Egidius, nemlig Egidius Biørge i Gran på Hadeland, og han har vi ovenfor sett var fra Halmrast-slekta i Land. Dette viser den sterke geografiske konsentrasjonen av Egidius-navnet i de første generasjonene.

Det bør avslutningsvis understrekes at både Torgidius Gjevle og Erik L. Bondli eide større parter i Kvisgård i Biri. Dette har vært hovedgarden i et bondegods en gang i tida. Jeg mener å ha sett et par kildebelegg for dette, og har ihvertfall funnet igjen det ene. I en omfattende odels sak om Tromsåsen i Vardal, som først ble endelig avgjort i Overhoffretten, er det 3 vitner som 17. november 1706 kan fortelle at Tromsåsen en gang hadde vært "av Kvisgårds gods i Snertingdalen". Nå hadde det imidlertid svært lenge vært knyttet til Åndalen i Vardal. Av dokumentene som ble framlagt for lagmannen over Opplandene, skjønner vi at Tromsåsen ble knyttet til Åndalen gjennom et makeskiftebrev av 20. november 1615. Dette blir dessverre ikke referert, men det må være for dette tidspunkt at Tromsåsen har vært en del av "Kvisgårds gods."

Det åpne spørsmålet blir derfor om «Kvisgård gods» og det vi kan kalle "Segard og Austdal gods" - drøftet i del 1 -opprinnelig har vært ett og samme bondegods. Gardene ligger nær hverandre innen Snertingdalen i Biri, og Lodin-slekta har fra Land har hatt eiendom i alle. Nøkkelen til et slikt eventuelt bondegods kan ligge i hendene på Lodin Endresens ukjente kone. Men teoretisk kan jo gods også være kommet denne slektsgrenen til arv i tida etter det omtalte skiftet i 1527.

Oppsummering

Viktigste konklusjon i del 2 er at Egidius Gjevle etter sitt segl hadde "Lodinsen" som patronymikon. og videre at han etter odelsgodsanalysen er en sikker sønn av Lodin Endresen. Blant annet arvet han Lodin Endresens eneste Land-eiendom -Skjellungen.

Videre er Egidius Lodinsen Gjevle den eldste registrerte bærer av Egidius-navnet i Vest-Oppland. Vi mistenker samtlige ved navn Egidius i regionen for å være av Lodin-slekta. men alle behøver ikke å være etterkommere av Egidius Gjevle -oppkalling kan også forekomme i søsken-grenene. Odelsgods og andre momenter sannsynliggjør mistanken i flere tilfelle. Men de løse trådene er flere.

Det er usikkert hvor mange barn Egidius har hatt. men vi konkluderer drøftingen med en sønn Torgidius som overtok Gjevle, en sønn Lodin på Vinjar som senere antagelig havnet på Granum, en sannsynlig datter på Løken, samt noe mer usikker etterslekt på Råum. Søndre Halmrast og Bondli. De nevnte gardene ligger alle i Land.

Navnet Egidius frambringer samtidig en fokusering på -us-navnene i Land. Bakgrunnen for dette fenomenet er uklar, men en av flere muligheter er på virkning fra svensk navneskikk.

Et spennende spørsmål er om det en gang i tida har eksistert et bondegods med tyngdepunkt i Snertingdalen i Biri - der ihvertfall eiendom i Segard. Kvisgård, Austdal og Anbjør er inkludert. Kvisgård. Austdal og Anbjør var ikke bebodd i 1528 - og dermed sannsynligvis ikke i senmiddelalderen. Kvisgård fikk bosetning rundt midten av 1500-tallet (igjen), så betegnelsen "Kvisgård gods" har neppe oppstått for tidligst på dette tidspunkt. Hvis det antatte godset har middelalderrøtter, var det helst Segard som var hovedgarden.

LODIN-SLEKTA
visst og uvisst
(ufullstendig
ang. etterslekt)

LODIN ENDREREN (bror» Endre Endreson Ommelstad/Tomle)
Nevnt skifte 1527. bruker Kinn, Torpa 1528.

1. OLUF LUDINSEN Landåsen, Fluberg N. 1557-1594 g.m. Damøy 1.1. Laurits» Olufsen Landåsen g.m. Inger 1.1.1. Oluf Landåsen, f.ca. 1602 1.1.2. Damøy, g.m. Sevald Andersen Elken, Gran 1.2. Endre Olufsen Skiaker, Nordsinni 1.2.1. Syver (Sigurd) Endresen Skiaker 1.3. Reier Olufsen Øvre Skiaker, Østsinni 1.3.1. Elling Reiersen Ø. Skiaker f.ca. 1599 1.4. Engebret Olufsen Nedre Skiaker, Østsinni 1.4.1. Ole Engebretsen N. Skiaker f.ca. 1602	2. EGIDIUS LUDINSEN Gjevla, Østssinni N. 1560-1594 2.1. Torgidius (Torjus) g.m. Sigrid 2.1.1. Egidius Torgidiussen f.ca. 1614 Snartum, Biri 2.1.2. "Gyri" Torgidiusdtr d. ca. 1646 g.m. Kristen Danielsen Lunde, Torpa 2.1.3. Engebret Torgidiussen Lunde, Biri 2.1.4. Jens Torgidiussen f.ca. 1622 Lunde, Biri 2.2. Lodin (Egidiusen)? gift ca. 1599, Vinjar 1599, Granum for 1612? 2.2.1.2? Erik L(odinsen?) Ommelstad/Bondeli f.ca. 1600 Barm Egidius Bondli og Veia Bondli 2.2.2. Egidius Lodinsen f.ca. 1604 Tøndrum midtre Barm Erik Klette og Marthe Ullensaker 2.2.3. Torgidius Lodinsen f.ca. 1622 Granum, Hov 2.2.4. u.fl.i Sanne, flere døtre, bl.a ei g.m. Tore Løken, Land	3. NILS LUDINSEN Alm, Vardal (1550-åra?) (+ Klundby 1560 og d. Kvisgård 1584?) N. 1599 (død) hvis Kvisgård: kanskje Ansten Kvisgård og søster Guri Finden, Torpa)	4. MIKKEL LODINSEN Klundby, Biri N. 1503-91 (+ Kvisgård 1560?) 4.1. Lodin Mikkelsen Klundby Etterslekt, se VSHL 4/1990

Det bør avslutningsvis bemerkes at navnet Mikkel ikke er registrert innen Vardal, Biri og Land for hos Mikkel Lier i Biri i 1528. Deretter finner vi Mikkel Kvisgård i 1560/61. I følge Vardalsmissalet døde Nils Kvisgård i 1584. Samtidig har vi Nils Klundby i 1560/61 og altså Mikkel Lodinsen på Klundby 1583-91.

Kvisgård ville vi ut fra drøftingen ovenfor helst tro var bebodd av en person fra Lodin-slekta. Er det derfor brødrene Nils Lodinsen og Mikkel Lodinsen som bytter garder? Hvis så er tilfelle, har Nils brukt 3 garder, idet han jo beviselig var bruker på Alm en gang i tida. helst noe for 1560.

I følge tingboksopplysning av 22. april 1654 var Ansten Kvisgård sannsynligvis neste bruker, bror av Guri Finden, Torpa. Etterfølgende brukere,. Tollef og Jon, eide odelsgoods i Kvisgård (odelsjordeboka 1615: henholdsvis 9 1/2 og 5 1/2 skinn), og i neste generasjon kommer navnet Ansten igjen, bruker og odelsgodseier. Men om dette dreier seg om etterslekt til Nils Lodinsen, er et helt åpent spørsmål.

Fortsettelse neste nr.

Landåsen nok en gang

Av Torleif Solberg

Da jeg et par ganger har hatt "æren" av å bli nevnt som den der har fort den nå etterhvert herostratisk berømte stamtavlen fra Harald Hårfagre til Landåsen i pennen, føler jeg det viktig for meg her kort å referere min befatning med saken.

I heftet Ringerike 1983 ble inntatt en artikkel: "Litt mere om Elsrudætten" av Kjell Hallmann og Thorleif Solberg, og som haleheng til denne, ble anerekken tatt med etter følgende forord: "Norske slektsforskere har trukket forbindelse mellom enkelte inngiftede medlemmer av Elsrudætten, gjennom Landåsen i Fluberg til Herr Carl Jensson Jamte, som var biskop på Hamar fra 1506 til 1512. Svenske og engelske forskere (bl.a. Herje Skuncke i Norrköping og C. V. C. Young på Man), har funnet ut at Herr Carl stammer i 16. ledd fra Harald Hårfagre gjennom de norskættede konger på Man i Irskehavet".

I et brev til Kjell Hallmann 28. juni 1984 fra redaktøren av Tidsskrift for Vestoppland Slekthistorielag spør han bl a.: "men hvordan vet De med sikkerhet at biskopen hadde en sønn Jens? Finnes det noen mulighet for å bevise at så er tilfelle?..." Til dette sendte jeg 28. juli 1984 følgende svar: "Takk for brev 28/6-1984. Det var opprinnelig ikke meningen at ætterekken fra Harald Hårfagre gjennom Carl Jensson Jemte skulle være med i artikkelen om Elsrud-ætten i heftet Ringerike 1983. Men etter pågang fra en ivrig slektsforsker innen familien, ble vi overtalt til å ta den med. Det er Knut Sollid på Stavn i Hallingdal som har utarbeidet ætterekken. Han døde dessverre for en tid tilbake. De fleste opplysninger har han vel tatt fra Herje Skunckes bok: Slekten Skunck. Skånke/Skanke (1978). Et par avisartikler av Asmund Enger sender jeg kopi av. Det blir vel vanskelig å bevise at biskopen hadde en sønn Jens. Enger angir "en sterk muntlig tradisjon". Men slik er det vel med mange ætterekker som går bakenfor vanlige kilder som kirkebøker o.l.: De må tas med en stor klype salt.

Som medlem av Vestoppland Slekthistorielag har jeg hatt den glede å lese tidsskriftet. Jeg gratulerer med et vellykket tiltak".

Ætterecken trykkes så uten videre i Tidsskrift for Vestoppland Slekthistorielag uten annen kommentar enn at Kjell Hallmann og jeg oppgis som forfattere. Jeg synes tidsskriftet på denne måten ga meg et "skahøgg" ved ikke å trykke ovennevnte svarbrev av 28. juli som et tillegg til anerekken, all den tid våre navn var involvert.

Jeg beklager og angrer bitterlig på at jeg lot meg overtale til å ta med denne anerekken i heftet Ringerike. Men hvis det kan være noen til trøst, så har jeg fått svi skikkelig for det også.

Må det være en formildende omstendighet at det var en sjarmerende kvinnelig slektsforsker som brakte meg ut på glattisen.

Vaagaard 23. mars 1994.

JOHNET
DATASYSTEMER

Hidemgården
Pb. 25, 2750 Gran
Tlf. 61 33 14 45
Fax 61 33 14 44

- **PC, PC-Nettverk**
- **Programvare**
- **Family Edge slektsforskning**
- **Printere**
- **Konsulentbistand, opplæring**
- **Teknisk service**

Datakjøp - en tillitssak!

ADESSLEKTEN PÅ SEMELENG I VALDRES

av Lars Løberg

Arne Amundgaard hadde i hefte 1/1990 artikkelen "Folk på Sumelengi i Valdres". Artikkelen bygget ikke på egne kildestudier, men var et sammendrag av en artikkel fra Tidsskrift for Valdres Historielag fra 1925. Denne artikkelen ble på vesentlige punkter korrigert i Norsk Slegtshistorisk Tidsskrift (NST) bd 1 1927. Det er også senere skrevet adskillig om denne slekten, men det alt vesentligste bygger på kildestudier som er nærmere 70 år gamle.

Adelsprosjektet har påny gått gjennom det vesentligste av kildematerialet om Semelengslekten. Resultatet presenteres i artikkelen "Semeleng-ætten i Valdres og Losna-ætten i Sogn. Problemer og drøfting" av Anders Bjønnes. Lars Løberg. Tore H. Vigerust og Tor Weidling i vårheftet av NST 1994 (bd XXXIV:3). Ved gjennomgåelsen er det funnet materiale som dokumenterer nye forhold både ved slektens avstamning og gårdens historie. Jeg vil her kort presentere de viktigste nyvinningene, og viser for en nyere gjennomgang til hovedartikkelen i NST.

Semeleng var den siste gården i Valdres som hadde skattefrihet som adelig setegård. Jordeboka for 1595 viser at denne skatte-friheten først ble gitt ved prinsehylinga i 1591. Jens Nilsson til Semeleng er dermed den første adelsmann vi med sikkerhet kan si bodde på Semeleng, selv om enkelte av hans forfedre utstedte brev på Semeleng og sannsynligvis eide gården.

I jordeboka 1616-17 har Semeleng mistet skattefriheten. Jens Nilsson skatter da som bonde, og har dermed selv mistet sitt adelskap. Det er derfor uriktig at slekta mistet sitt adelskap ved ufritt gifte, slik det tidligere har vært hevdet. Han nevnes siste gang som klart adelig i 1591, og har muligens mistet adelskapet allerede for 1609, selv om gården er skattefri ihvertfall til 1614. Det er ennå for tidlig å si hvorvidt han ble fratatt adelskapet eller selv avsa seg det.

Amundgaard prøvde å vise at slekta har vært i Valdres i mannslinje siden midten av 1300-tallet. Dette er ikke riktig. Jens Nilsson var om ikke født, så delvis oppvokst i Stavanger, og de av hans forfedre som vi kan stedfeste hørte hjemme i Sogn. Faren var en kort periode lagmann i Stavanger.

beste-faren eide, foruten Semeleng, hovedsaklig gods i Sogn, og er trolig identisk med den Iøns Anderssen av Sogn som nevnes i Bergenhus festnings regnskaper 1520-22. Oldefaren identifiseres nå for første gang som den Anders Jensson eller Jansson som i 1484 leier ut en bygård i Bergen. Denne er etter all sannsynlighet den samme som den bygården Jens Nilsson selger i to omganger i 1581 og -84. Også Anders Jensson hørte hjemme i Sogn, og er trolig den samme som nevnes som svoren lagrettemann i Sogn i 1480 og kanskje også den som besejler et vitnebrev på Graneim i 1468 om jordsalg i Valdres. Tidligere forsøk på å identifisere oldefaren med enten Anders Amundsson av Holter-ætten eller Anders Håvardsson i Valdres må hermed utgå som avkreftet.

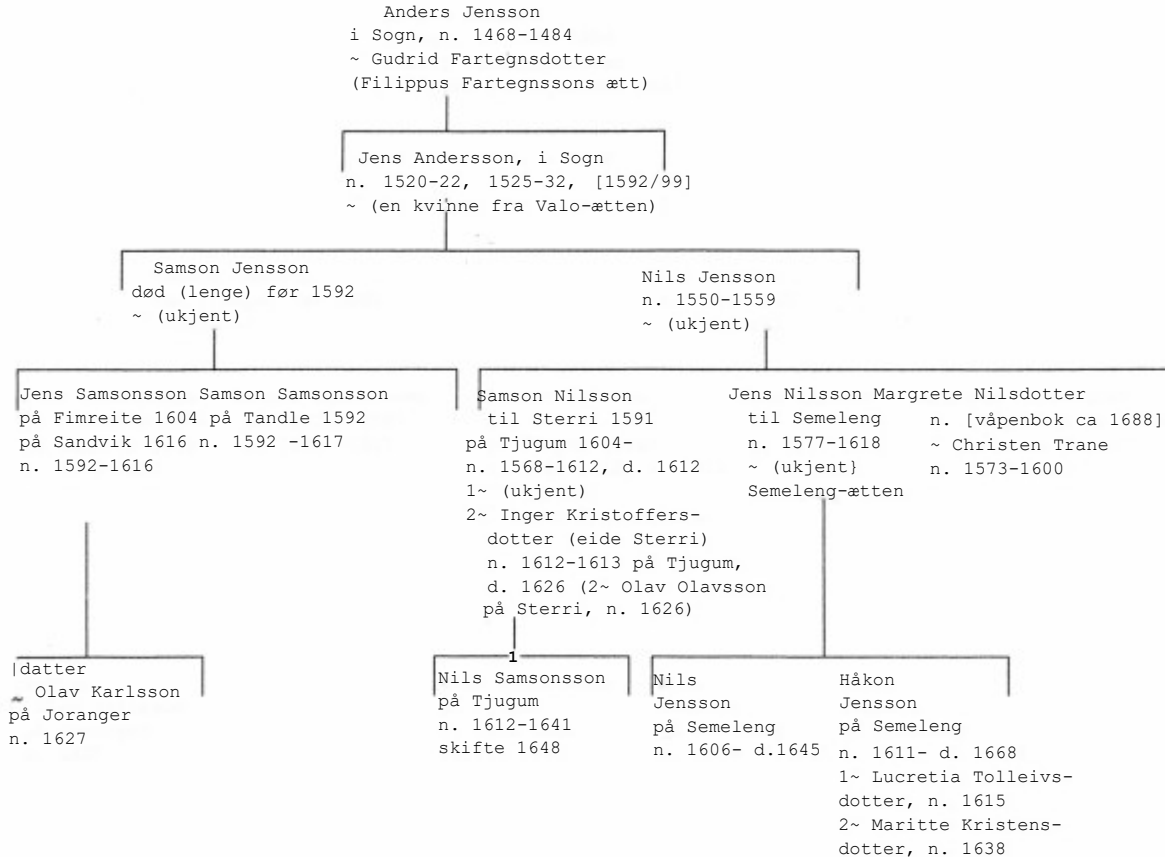
Jens Nilssons hustrus navn er inntil videre ukjent. Artikkelen setter også et spørsmålstegn ved hvorvidt hans mor var datter av Gaute Ivarsson til Valen. Jeg vil i en annen sammenheng søke å sannsynliggjøre at Nils Jensson ikke var Gattes sviger-sønn, men at han var hans nevø. Jens Andersson har i såfall vært gift med Anne Ivarsdotter (Valo-ætten/Dall).

Av Jens Nilssons barn. kan sønnen Nils identifiseres gjennom opptreden i en arvetvist i familien. Eierforholdet til Semeleng gjør det overveiende sannsynlig at også Håkon Jensson er Jens Nilssons sønn. Det er så langt ikke kildebelegg for flere barn, selv om det ikke er usannsynlig at barneflokken har vært større. For Håkon Jenssons del påvises ytterligere to koner i tillegg til de to som nevnes i den opprinnelige artikkelen fra 1925.

En forstørring av Jens Nilssons våpen fra hyllingen i 1591 viser at den tidligere tolkningen av våpenet som en rutestav mellom to ormer ikke er riktig. Anders Bjonnes tolker i artikkelen våpenet som fem figurer stilt stolpevis mellom to svungne, langstrakte figurer. De stolpevis stilte figurene synes å indikere blomster eller bær. mens de langstrakte figurene godt kan tolkes som ormer. Våpenet plasseres ellers i en større våpengruppe som her kalles ruter og "ormer". Jens Nilssons våpen har forøvrig ingen likhetspunkter med Losna-ættens våpen.

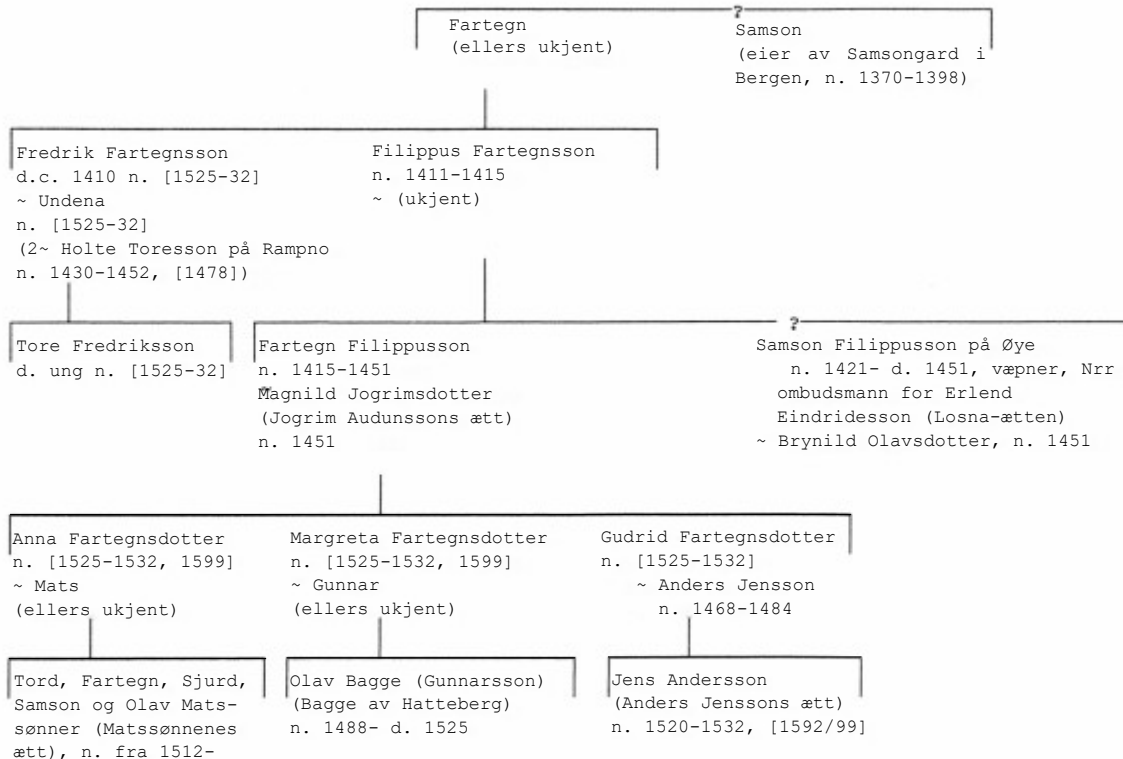
Tore H. Vigerust, vår fremste ekspert på norsk middelalder-genealogi, går avslutningsvis gjennom vår kjente viten om Losna-ættens genealogi, og viser derigjennom at det hverken er våpenmessig, navnemessig eller godsmessig belegg for slektskap mellom Semeleng-ætten og Losna-ætten. Han avslutter med å sette sammen følgende slektstavler:

Tavle over Anders Jenssons ætt

Tavle over Filippus Fartegnssons ætt

(mulig klientslekt av Losna-ætten)

Tavle over Losna-ætten

Erlend Filippusson,
kalt Erlend Bonde i Losna
n. 1366- d. 1407,
på Losna 1380-tallet-1407
Norges rikes råd 1369-
~ (ukjent, - Slinde-ætten?)

Eindride Erlendsson i Losna n. 1384-1442 Norges rikes råd 1397- ~ (ukjent, - Krummedike?)	Sigrid Erlendsdotter n. 1391-1425 1~ Håkon Sigurdsson (Roos [rose]) i Giske, Nrr, d. 1407 2~ Magnus Magnusson av Giske (Magnus Loghasons ætt)
--	--

Erlend Eindridesson (i Losna)
n. 1429-, d. ca 1452
Norges rikes råd
~ Gudrun Olavsdotter
(Olav Håkonssons ætt)

Ingegerd Erlendsdotter n. 1490-, d. 1526 1~ Olav Guttormsson (Guttorm Eivindssons ætt) på Hananger, Nrr, d. 1485 2~ Arald Kane, Nrr, d. 1496	Sigrid Erlendsdotter i Bergen, n. 1490-, d. 1528 ~ Bo Flemming (Ivarsson?) (på Nesøya), Nrr, dc. 1491/92
---	---

Skifter - fra Toten, Vardal og Biri fra 1657 - VII

261

Jon Faraas, Toten 27.11 1666 x Ragnild Lauritsdtr

Barn:

Hans

Per

Ole

Laurits

Marte

Berite

Verge: Barnas farbroder Gunder Sivesin

262

Olluf Engebretsen på Flecheshou, Toten 28.11 1666

x Guri Olsdtr

Barn:

Olle

Christopher

Birette

Kirsten

Innpantet i Bredskallen et qvernstød for 12 rdr

263

Siri Ollsdtr Faarlund. Toten 08.12 1666 x Jon Olsen

Arving hennes eneste søster:

Ingeborg Ollsdtr tilholdene på Fochall

Gjeld: Anders Joensen, Mogens Joensen

264

Karen Lauritsdtr Hammerstad, Toten 19.02 1667

x Oluf Olufsen

Barn:

Oluf

Gjeld: Bersuend Fielstad, Jeppe Buruld. Jens Lauritsen Gaarløs.

2(55)

Oluf Svendsen Garløshagen, Toten 21.02 1667

x2 Aschier Engebretsdtr

Barn 1. ekt.:

Peder

Oluf

Erik

266

Tord Amundsen Berg, Vardal 17.04 1667 x Ingri Sifhersdtr

Barn:

Amund

Sifher

Tord

Birgitte

Anne

Anne

Tilstede barnas faderbroder Peder Schonhovd

267

Laurits Jensen Groset, Toten 30.08 1667 x Birgitte Jensdtr

Barn:

Jens

Laurits er i kongens tjeneste i Kjøbenhavn

Hans

Anna

Gjeld: Dorthea Askim. Gulbrand Groset, Biørn Strand. Gulbrand
Stubberud, Laurits Houg.

268

Sigri Pedersdtr Kauserud. Toten 01.05 1667

x Johannes Pedersen

Barn:

Olluf

Knud

Sifver

Peder

Marette
Sigri
Kari
Gjeld: Jens Hørsrud, Halfuord Soedstad

269

Tryg Gulbrandsen Dulsrud, Toten 02.05 1667
Sidsell Eskildsdr
Barn:
Elling
Sidsll
Tilstede barnas farbroder unge Engebret Kiølset
Gield: I flg skiftebrev av 1/6 1660 fordret Olle Fossen sin søsterbørns
vegne Eskild, Jacob, Martha og Kari Haraldsbarn deres barnepenge i boet.
Torgrim rytter Kiølset, Amund Gulbrandsen, Oluf Fossen. Oluf
Engebretsen Kiølset, Dyre Holdstad.

270

Gulbrand Halvorsen Berg, Toten 13.05 1667 x Jøe Oudensdr
Barn:
Oluf Berg
Joen Aas
Tohre Verslien
Ingebore Skaugerud

271

Gurri Knudsdr Dafinsrud, Biri 04.10 1666 x Amund Knudsen
Barn:
Mari

272

Berette Pedersdr nedre Bye, Vardal 11.06 1667
x Hans Joensen
Barn:
Joen
Giertrud
Gjeld: Peder Mielstad, Jacob Mustad, Siffir Berig.

273

Knud Lucasen Ekeren, Snertingdalen 12.06 1667

x Karen Olufdtr

Barn:

Anne

Marte

Nils Snartum som formynder i flg skiftebrev av 25/5 1659 for sl. Amund

Ekerens barn Oluf og Kitlov fordrer barnepenge.

Knud Halfuorsen Kold fordret på sl. Dafin Halvorsen barns vegne Jørgen,

Halvor og Nils i flg skiftebrev av 25/5 1660, der berettes og om odelsgoods

2 skind i Raamesengen hvorav enken beholder det ene i sin livstid. Ennu

fordret Biørn Halvorsen Finne etter et skiftebrev av 16/3 1665 på sl. Dafin

Ekrens børns vegne tilfalden arv etter deres bestemoder.

274

Hr. Jens Lauritsen Gram, Vardal 28.04 1667

x Else Zacariasdtr (dtr av hr Zacarias i Faaberg)

Barn:

Laurits

Gunder

Zacarias

Mads

Tilstede barnas farbroder og formynder Nils Lauritsen Gram sogneprest i

Land.

Den sl. mand har innkøpt den halve gard Børstad, skylder 2 huder m/b
etter kjøpebrev dat. 5/3 1666.

Innpantet 1 hud gods i Skulhus i Redalen etter pantebrev av 13/8 1660.

Gjeld: De 2 eldste barns moederarv etter skiftebrev av 11/12 1662. Olle

Kaalstad av Lesiøe Prestegield, Christen Eskildsen Raadmand i

Christiania. Anne sl. Anders Jensens. Laurits Christensen Gramb.

Gudbiør Tandberg. Søfren Søfrensen Lumb.

275

Eling Gundersen (=Andersen) melumb Huemb, Toten 07.10 1667

x Randi Gulbrandsdtr

Barn:

Anders

Gulbrand

Gield: Biørn Gulbrandsen, Olluf Gulbrandsen, Annechen Jerstad, Steen
Sund paa Øen, Olle Fossen, Olle Gille Engen.

276

Mons Lauritsen Røse, Toten 02.11 1667 x Kari Lauritsdtr

Barn:

Ragnild

Siri

Kirsten

Magnild

Gjeld: Bersuend Fielstad, Kari Mattisdtr, Gulbr. Narumb.

277

Mons Joensen Traaset, Vardal 22.11 1667

x2 Ida? Gundersdtr

Barn i 1. ekt:

Joen Traaset

Olle

Elli

Marte

278

Olle Paulsen Tømmerhol, Toten 27.01 1668

x 2 Marte Halvorsdtr

Barn:

Jørgen

Poul

Erik

Olle

Angier Berg

Marte Balke

Mari Nerby

Siri Solberg

Kirsti Hanestad (2, ekt.)

Gjeld: Jørgen Huem

Innkjøpt (innfrelst) gods i Halvorsrud 1 skippund m/b.

Innpantet i lille Skjelve i Stange 1 skippund årlig landskyld.
Eier i Alm i Vigsfj. 1 1/2 fjerding m/b
Eier i et qvernstøed ved Vestad her ibid som skal være innfrelst av Tore
Rustad. (Dette mener Laurits Rustad å eie.)

279

Anders Andersen Ekeren, Toten 28.02 1668 x Aase Torgiersdtr

Barn:

Anders

Amund

Mari

Marte

Barnas bestemor Marte Amundsdr har å svare og betale enhuer sine børn
etter forrige skiftebrev som befantes i boet.

Gjeld: Jens Skramstad, Anders Torgiersen paa Vigsverket.

280

Karen Mikkeldtr Trogstad, Toten 28.02 1668 x Staffen Sifuersen

Barn:

Siffuer Bellerud

Birte

Anne

Giertrud

Gjeld; Christen Johansen Oppegaard, Michel Pedersen rytter.

281

Engebret Olsen Ofren, Toten 28.02 1668 x3 Birte Olsdtr

Barn:

Nils

Ole

Birette

Engebore

Gjeld: Døttrenes moderarv i boet. Nils Engebretsen moderarv etter skifte
anno 1662. Giertrud Dulsrud, Jeppe Buruld, Gulbrand Skiefstad, Siri
Skiefstad, Rasmus Skindstad.

252

Engebret Siffren Flaterud, Toten 29.02 1668 x Engeborg Olsdr

Barn

Ahnbjør

Anne

283

Berette Torsdr Gammelaasen, Vardal 11. 03 1668

x Laurits Gulbrandsen

Barn:

Laurits

Ragnild

Marte

284

Ingeborg Hogensdr Stoeche,, 11.03 1668

x Gulbrand Torgiersen

Barn:

Torgier

Einer

Olle

Kiersten

Birette

255

Birgitte Madsdr Myre, Vardal 11.03 1668

x Olle Haraldsen

Barn:

Erik

Harel

Maret

Birette

Gjeld: Ouden Eegh, Effuen Almb, Anders Glæstad, Olle Grandgard,
Per Schierven, Tord Olsen.

286

Peder Monsen på Miølstad. Vardal 12.03 1668 x Ragnild Simensdtr

Barn:

Olle 1 1/2 år

Ouden Eeg har den umyndiges farsøster til ekte

Tilgode hos: Jens Bye, Olle Andersen Hørstad. Per Monsen Berger i Løyttan sogn, Amund Indvoldstad i Vang sogn. Joen Balshoel paa Nes, Ile Trasrud. Jørgen Kielsrud, Laurits Vold paa Nes, Niels Øgaasen i Vardal,

Verge: Farbroren Peder Monsen Berger i Løyttan sogn

287

Halvor Andersen Kukersrud, Toten 14.03 1668 x2 Berette Iffuersdtr

Barn:

Erik Drager

Karen

Gjeld: Barnas moderarv

288

Olle Michelsen Mustad, Vardal 11.03 1668 og Karen Andersdtr

Barn som nevnes:

Jacob

Christopher

Michel

Arne

dtr x Elling Reersen

Jacob Mustad har løst sine søskens odelsparter i Mustad for 20 år siden.

289

Karen Tordsdtr Klette, Snertingdal 13.03 1668

Barn:

Amund Olsen

Marte

Ronngni

Mari

Til vederlag for gjeld ble utgitt 3 kalvskind i den påboende gard.

Odelsgoods til deling: I Klette 1 hud og 9 skind, og i Skardset 1 fierding.

290

Ahnbjør Ellingsdtr Stueckeren, Biri 18.03 1668

Arvinger er søsknene:

Laurits Ellingsen

Kirsten

Gods: I Stueckeren 3 kalvskind

291

Anders Olsen Dyrud. Toten 14.03 1668

x

Har forbrudt sin boes loed til Kong. May.

Gjeld: Torsten Røse,

Fortsettelse neste nr.

TURKJØRING

på inn- og utland

utføres med de mest moderne og

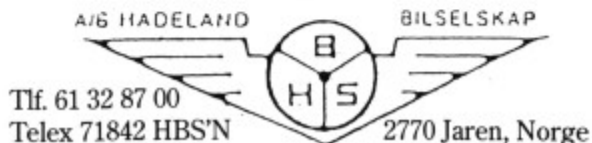
komfortable busser

Godstransport - rimelig, sikker og hurtig

Skal De til hovedstaden?

Benytt Landekspresen!

Kontakt oss om Deres transportbehov

Slekt fra Stadum og Solum på Hadeland

Av Hans M. Næss

Sitat fra et brev: I fjor sommer var jeg i Amerika og besøkte mine slektninger. Blant disse var det også en som hadde sine aner på Hadeland. Selvfølgelig var også hun veldig opptatt av å få vite litt mer om sine røtter. Jeg har lovet henne å undersøke litt for henne. Hun mente at forfedrene hennes kom fra Furua på Hadeland, men navnet var Solum.

Ole Solum var gift med Kari født Stadum. Disse reiste til Amerika i 1866 og hadde i allfall 3 sønner, som alle var født i Norge. - Hans Solum født 1860, gift med Ingebjørg Haugen fra Hallingdal. Også Andreas og Syver var født i Norge. Men den eneste jeg har fødselsår på er Hans.

Jeg er klar over at det er svært sparsomme opplysninger jeg har, men dersom en kan finne at det er slektninger etter disse på Hadeland, vil jeg være svært takknemlig for alle opplysninger.

Med hilsen Ambjørg Holmen, 2910 Aurdal.

Hans M. Næss, som har fått dette brevet har gitt følgende svar:

Ole Solum og Kari Stadum giftet seg 10. juni 1862. Vielsen er slik innført i kirkeboka for Gran: Ungkarl Ole Hansen, sønn av Hans Ellingsen, født på Furua, nu Hvinden 26 år gammel, gift med Pige Kari Andersdatter Stadum, datter av Anders Pedersen 22 år gammel. Forlovere var Peder Andersen Hvindeneie og Amund Nielsen Hvinden. De fikk to gutter som jeg har funnet døpt i Gran:

- 1 Hans Andreas født 3. desember 1862 på Stadum og døpt 1. januar 1863. Faddere var: Maren Gudbrandsdatter Stadum, Eli Einarsdtr. Hvinden, Steffen Hansen Hvinden, Jens Olsen Grymyr og Peder Andersen Stadum.
- 2 Anders født 2. april og døpt 17. juni 1866. Da bodde de på Solum på Bjoneskogen. Fadderne da var: Inger Olsdatter Sæteren, Siri Hansdatter Furua, Hans Hansen Furua, Torsten Jensen Halvorsbøleie og Gudbrand Olsen Solum.

Du vil se at mange av fadderne var slektninger.

Ole Solum var altså sønn av Hans Ellingsen. Hans Ellingsen ble først gift 9. november 1834 med Siri Olsdatter Putten. Da står det at Hans Ellingsen var fra Brohelle og 22 år gammel. Det er ikke noe sted som heter Brohellen på Hadeland, men du kjenner kanskje navnet fra Valdres. I folketellinga for 1865 står det at han var fra Land. Men i Land er det ikke noen plass som heter Brohelle i folketellinga for 1865.

Siri Olsdatter Putten var datter av Ole Andersen Putten og 21 og et halvt år gammel ved vielsen. Hun var ikke døpt i Gran, men ved konfirmasjon 1828 står det at hun var født 27. mars 1813 og var fra Ramberget i Ådalen og at foreldrene var Ole Andersen og Anne Olsdatter. De bodde i Putten ved konfirmasjonen. Hans Ellingsen og Siri Olsdatter hadde barna:

- 1 Erich født 14. november 1834 på Putten (altså bare fem dager etter bryllupet) og døpt 23. november. Fadderne var Torgrim Putten, Anne Nilsdatter Afkjærn, Anne Gullerudeie og Gulbrand Tokerud. Erik er ikke i Gran i

- 1865, så trolig har han reist til Amerika.
- 2 Ole født 28. januar og døpt 26. februar 1837. Da bodde de i Strandeie, en husmannsplass under Strande i Bjonerøa. Fadderne var Ole og Kari Putten, Kari Strande, Gulbrand Tokerud og Ole Malkindseie.

Som foreldre er oppført Hans Ellensen og Siri Olsdatter, men så er Siri Olsdatter satt i parentes og som ny mor er oppført Kari Steffensdatter. Navnet Kari Steffensdatter er skrevet med helt annen håndskrift enn resten av innførelsen, så den er sikkert tilføyd lang tid etter. Da Ole ble konfirmert, står også Kari Steffensdatter oppført som mor. Kanskje har Ole, da han skreiv seg for presten, sagt at mor hans hette Kari, da han jo var bare 2 år gammel da mora døde, og det ikke hadde blitt fortalt ham at den første mora var død. Så har kanskje han som førte inn konfirmasjonen i kirkeboka også rettet navnet på mora.

Hans Ellingsen giftet seg nemlig igjen som enkemann i oktober 1842 med Kari Steffensdatter Tokerudeie. Altså må Siri Olsdatter være død, og det er trolig hun som druknet 25. mai 1839, 30 år gammel. Aldersangivelsen ved dødsfallet er ofte feil, og ofte rundet av til nærmeste 10-tall. Hun kalles Siri Olsdatter Avkjærn ved dødsinnførelsen. Hans Ellingsen og Kari Steffensdatter fikk disse barna:

- 3 Siri født 17. mai i Furua og døpt 11. juli 1841. Siri ble altså født over ett år før Hans og Kari giftet seg. Men enda har ikke presten ført Siri inn i kirkeboka som uekte slik som skikken var den gangen. Siri ble gift 2. mai 1867 med Christen Nielsen som var født i Hvindeneie og bodde i Gjøvikeie. De bodde ikke i Gran under folketellinga 1875.
- 4 Christen født 25. mai og døpt 14. juni 1845. Han ble gift 28. juni 1866 med Olea Olsdatter som var født i Sørumseie og bodde i Sollieie. Hun var datter av Ole Gudbrandsen. De bodde ikke i Gran i 1875, så trolig har de reist til Amerika.
- 5 Steffen født 5. januar og døpt 12. mars 1843. Han var tjener på Hvinden i 1865, men bodde ikke i Gran i 1875. Han har trolig også reist til Amerika, uten å melde fra til presten han heller.

- 6 Hans født 23. juli og døpt 13. august 1848. Han var hjemme i Furua i 1863, men bor ikke i Gran 1873. Han har trolig gjort som brørene Christen og Steffen.
- 7 Mari født 18. juni og døpt 6. juli 1851. Hun er heller ikke i Gran i 1875.

Jeg har altså ikke kunnet finne noen slektninger i Gran etter søsknene til Ole Hansen Solum.

Kari Andersdatter Stadum var datter av Anders Pedersen og Marthe Larsdatter Stadum. De giftet seg 4. april 1816 og da bodde de begge på Stadum. De fikk barna:

- 1 Ingeborg f. 14. og døpt 17. oktober 1816. Fadderne var: Engebret og Ingeborg Bjertnes, Ole Nordbye, Anders Grynmyhr og Kari Stadum. Ingeborg ble gift 19. nov. 1857 med Amund Larsen Onsaker på Strande. Han var sønn av Lars Torgersen og var 41 år ved vielsen (som Ingeborg). Ved folketellinga 1865 bodde de i Søndre Strande uten barn. I 1900 bodde Ingeborg som enke i Søndre Strande og hadde føderåd der.
- 2 Kierstie født 4. og døpt 7. februar 1819. Faddere: Giertrue Bersrue, Kari Stadum, Anders Grynmyhr, Engebret Bjertnes og Petter Nordbye. Kjersti ble gift 31. desember 1840 med Einar Larsen Onsaker. Han var bror til Amund. I 1865 bodde de i Viken under Sørumsø og Einar var selveier. De hadde barna: Lars 21 år, Hans 10 år, Eli 25 år og Anne 17 år gamle. I 1875 bodde bare Lars og Anne hjemme hos foreldrene i Viken. Lars var ugift teglverksarbeider og Anne var sypike. Lars bodde fortsatt ugift i Viken som teglverksarbeider i 1900. Da var Hans bosatt i Elvetangen, der han var poståpner og baker. Han var gift med Andrine Larsdatter fra Hov i Land. Hun kalles bakerkone og var født i 1862. De var barnløse. Anne og Eli bodde ikke i Gran i 1900.
- 3 Anne født 17. mars og døpt i april 1821. Faddere: Anne Jakobsdatter og Anne Pedersdatter Nordbye, Alv???, Hans

Bjertnes og Anders vern. Anne ble gift 14. nov. 1850 med Torsten Jensen Skredbergseie som bodde på Halvorsbøle da han ble gift. Han var 28 år gammel og sønn av Jens Torstensen. De bodde i Gjerdingen på vestsida i 1865 med disse barna:

Jens 13 år, Anders 10 år, Lars 6 år og Berthe Maria 2 år. Torsten Jensen var da husmann under Halvorsbøle. I 1875 bodde de også i Gjerdingen. Da var Torsten pantebroker og fisker, Jens, Anders og Berte var fortsatt hjemme. Lars døde 3. aug. 1868. En ny Lars som var født 16. febr. 1870 døde også. Han døde alt 2. september samme året.

Folketellinga 1900 viser disse personene i Gjerdingen:

Anders Torstensen gift gardbruker, selveier, teglverksarbeider født 1854.

Marie Toresdatter, hans kone, handgjerningslærerinne f. 1858

Lise Andersdatter, hjelper til i huset f. 1883

Torsten Andersen, gardsarbeider f. 1885

Torvald Andersen, sønn f. 1888

Anders Andersen, sønn f. 1890

Arne Andersen, sønn f. 1897

Torsten Jensen, føderådsmann, enkemann, garnbøter f. 1822.

I 1910 bodde disse i Gjerdingen:

Anders Torstensen, gårdbruker født 10-12-1854

Marie Toresdatter, gårdbrukerkone f. 21-10-1858

Lise Andersdatter, syerske f. 23-3-1883

Torsten Andersen, smed f. 1-1-1885

Anders Andersen, arbeider, f. 21-11-1890

Arne Andersen f. 28-10-1897

Ole Andersen f. 12-2-1903

Tore Pettersen, føderådsmann f. 10-9-1827

Elisabeth Arnesdatter do kone. f. 22-4-1834

Torsten Jensen, føderådsmann f. 22-1-1822

Anders Andersen ble bruker i Gjerdingen og var gift med Lovise Nes.

Lise levde ugift.

Torvald reiste til sjøs.

Torstein ble gift med Johanne Jakobsdatter Ekeren. De bodde i Ringdalsvingen.

Ole ble gift i Valdres.

- 4 Kari født 7. nov. og døpt 16. november 1823. Faddere: Marthe Ruuden, Kari Gunnestad, Lars Nøkleby, Ole Hoie og Lars Grumstad. Hun døde 9. oktober 1838, nesten 15 år gammel.
- 5 Lise født 23 og døpt 27. mars 1826. Faddere: Lars Hvinden, Petter og Kari Stadum, Jens Bjertnes og Elina Grina. Lise ble gift 17. mai 1852 med Thron Ingebretsen Skuteeie. 1865 var de forpaktere i Vikabråten og hadde barna: Anders 12 år, Engebret 10 år og Maren 15 år gamle. De bodde ikke i Gran i 1875.
- 6 Peder født 22. des. 1828 og døpt 1. januar 1829. Faddere: Anders Stadum, Kjersti Qvernvolden, Johannes Hval, Abraham Ruud og Peder Bjertnes. Han ble gardbruker på Stadum. I 1865 var han gift med Maren Gudbrandsdtr. og hadde disse barna: Anders 6 år og Gudbrand 1 år gamle. De solgte garden og reiste til Amerika etter å ha fått attest hos presten 10. juni 1870. Så i folketellinga 1875 bor gamlefolka igjen på Stadum med Marthe som spant, vov og sydde.
- 7 Marthe født 16. og døpt 22. juli 1832. Faddere: Petter og Joen og Anne Stadum, Abraham Ruud. Hun var altså ugift hjemme på Stadum i 1875. I 1900 bodde hun i Viken hos søstersønnen Lars Einersen Vika.
- 8 Lars født 6. og døpt 22. mars 1835. Faddere var Torger og Anne Onsaker, Rønnou Stadum, Jens Bjertnes og Peder Enger. Lars bodde ugift i Stadumsengen i 1865. Senere har jeg ikke funnet ham.
- 9 Hans født 1. og døpt 15. juli 1838. Faddere: Torger Onsaker, Amund Stadumseie, Jens Stadum, Anne Onsager og Anne Stadum. Hans var skredder og bodde ugift hjemme i 1865. I 1875 bodde han ikke i Gran.
- 10 Kari født 28. januar og døpt 21. februar 1341. Faddere: Marthe Hansdatter Velsand, Ingeborg Bjertnes, Jens Stadum, Lars Velsand og Petter Stadum. Kari ble altså gift 10. juni 1862 med Ole Hansen Furua.

Anders Pedersen Stadum døde 28. mai 1879. Han var født 1791, og var trolig fra Nordby i Jevnaker, fordi det er så

mange faddere derfra. Foreldrene var da Peder Hansen og Ingeborg Olsdatter. Folketellinga for Nordby 1801 viser disse menneskene der:

Peder Hansen, husbonde, bonde 36 år
Ingeborg Olsdatter, hans kone 45 år
Kirsti Pedersdatter 20 år, ugift
Gubiør Pedersdatter 18 år
Anders Pedersen 12 år
Hans Pedersen 10 år
Petter Pedersen 6 år. (Han ble også gardbruker på Stadum)
Johannes Pedersen 2 år
Gudbjør Gudmundsdatter 83 år, konens moder, enke.

Marte Larsdatter var fra Stadum. Folketellinga for Stadum 1801 viser disse menneskene:

Lars Christophersen, husbonde, gaardmand 26 år
Anne Andersdatter, hans kone, 21 år
Christopher Olsen, husbonde, gaardmand 57 år
Kari Larsdatter, hans kone, 56 år
Ole Christophersen barn 23 år (døde 1802)
Anne Christophersdattr, barn 21 år (gift 1804 med Alv Joensen Velo).
Karen (Kari) Christophersdatter barn 17 år
Anne Andersdatter var fra Røken og hun ble gift med Lars Christophersen 30. oktober 1800. Marthe var født 1800 og døpt 3. søndag i advent (ca. ei uke før jul).

Johannes Olsen Kukersrud og Malene Andersdatter

Av Herman Nettum

Jeg har sett dette ekteparet nevnt i et tidligere tidsskrift og siden disse hører til min farmors linje på mannssida, kan jeg kanskje bidra med litt mer om disse folka.

På skiftet etter Finn Siversen Sukkestad den 9.7.1660 kommer det fram under boets gjeld at Johannes Olsen har tilgode fars- og morsarv. Denne Johannes Olsen var iflg. skifte på nordre eller øvre Sukkestad den 13.9.1658 eneste sønn av Ole Sukkestad og hans 1. kone som det var skifte etter i 1636 uten at hun der nevnes ved navn. Men en kan jo gjette på at hun het Kari Johannesdatter.

I manntallet for 1665 finnes det kun en Johannes Olsen på Toten som kan være den som er nevnt i skiftene på Sukkestad - og det er Johannes Olsen Kukersrud, 41 år. Ole Sukkestads 2. kone var Gulle (Gulborg, Gullaug, Gudlaug) Siversdatter Glemmestad og med henne hadde han 3 sønner: Nils Olsen 21 år (kom senere som kjent til Sivesind) og Thomas Olsen 12 år som begge i 1665 bodde hos moren på Sukkestad, mens den 3. og yngste, Gunder Olsen 10 år, er oppført som tjenestedreng på Kukersrud hos halvbroren Johannes Olsen og kusinen! Malene Andersdatter. Nå kan det vel tenkes at det finnes kilder som kan bekrefte dette mer direkte, men foreløpig får disse indirekte opplysningene være tilstrekkelige nok til å kunne hevde at Johannes Olsen Kukersrud var sønn av Ole Gun-

dersen øvre Sukkestad d. 1658, som igjen var sønn av Gunder på øvre Sukkestad, nevnt der fra 1616 og utover.

Johannes Olsen Kukersrud ble gravlagt 26.3.1724 "106 år gl.", men hvis vi følger den vanlige "10 prosent regelen" skulle han være f. ca. 1625/30. Han ble 1. gang (ca. 1666/67) gm Malene Andersdatter som det var skifte etter i 1680. Hun er heller ikke tidlige-

re identifisert, men hun må være den Magdalene Andersdatter Glemmestad som sies å være voksen i skiftet etter morfaren Siver Siverson 10.1.1666, og vi kan derfor anslå hennes fødselsår til ca. 1635. Hennes mor var Marte Siverson d. 1662 og faren var en Anders, men hvis han var den samme som Anders Rasmussen Glemmestad, senere Negård, må aldersoppgaven hans i 1665 (41) være minst 10 år for lav.

Barna til Johannes Olsen og Malene Andersdatter var: 1. Ole f. ca. 1667, begr. 17.9.1716, til Svartås?, 2. Siri f. ca. 1670, begr. 9.2.1734, g 1 gang 1703 med Jacob Pedersen Skarten, 3 Siver f. ca. 1671, begr. 19.2.1718 g 16.7.1699 med Marte Olsdatter Skjøel, 4. Marte f. ca. 1673, g 18,10.1703 m Christoffer Engebretsen Eriksrud f. ca. 1670 begr. 15.11.1726 og 5 Anders f. ca. 1675, begr. 16.5.1741 g 28.3.1712 m Lisbeth Michelsdatter Knatterud.

Johannes Olsen ble 2. gang gm Else Hansdatter f. ca. 1650, begr. 26.4.1719. De fikk 3 barn: 6. Paul f. ca. 1682 g 27.12.1711 m Malene Rasmusdatter, bruker av Indal, 7. Søren f. ca. 1685, begr. 8.4.1731, g. 1.1.1713 m Kirsti Michelsdatter Knatterud, bruker Dal, og 8. Malene f. ca. 1687, begr. 4.10.1772, g 21.2.1712 m Johannes Olsen Skjøel.

Det kan nevnes at Johannes Olsens sønnesønns sønnesønn, Michel Olsen Karsrud også ble gm ei datter på Glemmestad, Helene Olsdatter, men som en ser hadde Johannes Olsen Kukersrud i alt 8 barn som vokste opp og ble gift, så det kan bli en god del etterkommere av disse.

Nye spørsmål

Spørsmål nr. 250

Jeg har to slektsspørsmål fra Valdres:

1. Opphavet til billedhuggeren Ole Fladager fra Ulnes.
2. Foreldrene til Ole Tostensen Hansegard (Midtre) under Hamre i vestre Slidre. Ole var gift med Dordi Haakensdatter.

Med hilsen Espen Tjernshaugen, Nylenna VN 20, 1458 Fjellstrand.

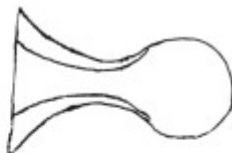

Til spørsmål 251

Spørsmål nr. 251

Vedlagt følger en skisse av et lakksegl som er funnet på Steig i Biri. Men det har ikke noen direkte tilknytning til denne gården etter det jeg vet. Det er laget i stål, og mønsteret er relativt grunt. Fargene i stemplet ville vanligvis vært rødt kors på hvit bunn (et tempelridderkors?), grønt (diagonale streker) og blått (horisontale streker). Kan noen si meg hvor dette stammer fra, hvor gammelt det er og hva bokstavene står for.

Medlem

HÅLESTOKK :
ca 1:1

Spørsmål nr. 252

I vinter traff jeg en dame fra Canada som under et OL-opphold på Hamar hadde gjort forgjeves forsøk på å finne ut hvor hennes mormor kom fra. det hun visste var at mormoren het Hilda Bolette Hermans(son) født 26.(?) april 1884 og antagelig fra Hamar/Lillehammer-området. Mormoren emigrerte til USA rundet 1900. Kan noen hjelpe.

Med hilsen Bjørn Bakke, Raufoss.

Spørsmål nr. 253

Jeg er på leting etter oldeforeldrene til amerikaneren Dennis Rusinko. Hans oldefar Ole Hansen har jeg funnet født på Røken, Hadeland 21. februar 1857 og foreldrene var inderst Hans Gudbrandsen og Birte Olsdatter. Disse er ikke gift på Hadeland eller i Land, og de har heller ikke fått flere barn her. De er heller ikke funnet på Toten. Jeg har ikke sett i folketellingen 1865 for Hadeland. Om de står der, så kan en vel finne hvor de er født. Amerikanerens oldemor Agnete Olsdatter har jeg funnet født i Snertingdalen, og jeg holder nå på med å finne slektninger der. Rusinko har sendt meg en sjekk på 25 dollar som jeg skal levere til Vestoppland Slettshistorielag for de opplysningene jeg har sendt ham. Med hilsen fra Birger Olsen, 2863 Odnos.

Spørsmål nr. 254

Kan noen fortelle meg hvor Julius Konrad Wilhelm Sophus Suhr ble født og hvor hans slekt stammer fra. Hans sønn, Ferdinand Ludvig Suhr, ble født i Hunn sogn i Vardal 1865, og det er han F. L. Suhrs vei i Gjøvik har navn etter. Kan noen si meg når han døde og om det finnes etterkommere etter Suhr-familien fra Vardal. Undertegnede er i slekt med en lege ved navn Nils Christian Suhr f. i København 1768 og flyttet til Alta i Finnmark. Er nevnte lege stamfar for familien Suhr i Norge i dag? Ja, jeg er interessert i alle slags opplysninger om familien Suhr.

Med hilsen Geirmund Suhr, Hengslevegen 139, 3500 Hønefoss.

Svar:

I følge Vardal bygdebok I s. 272 kjøpte agronom Julius Suhr garden Torke av Hans Kjøsterud i 1860. JS. var gift med Elise Marie f. Kjøsterud. dyrket jord og forbedret garden som i 1880 solgtes videre til overrettsakfører Mauritz Mustad. - I boka Utvandringen til Amerika, utgitt av Gjøvik historielag kan sees at Jens Petter Suhr. salmaker f 1862 og sønn av ovennevnte ektepar dro til Minnesota 1880. - (Forhåpentligvis kan andre skaffe flere opplysninger om familien Suhr). AA

Nr. 248 (hefte nr. 1 for 1994)

Leif Hallenberg Nilsen søker opplysninger om aner til ekteparet Knud Tostensen og Camilla Nilsdatter på Hoffseie i Land. Kona het ikke Camilla, som spøreren hevder. Hun het Pernille Nielsdatter og var høyst sannsynlig født på Brager- eie (plassen Engeland) og døpt 15/4 1782. Hennes foreldre var Niels Mortensen (1731-1810) og hustru Berith Nielsdatter (1748 -). Se Vestoppland slektshistorielags tidsskrift nr. 4 1990 side 304-309, "Gården Rønningen i S. Land VII", av Bernt G. Bielke. Pernille var under folketellinga i 1801 tjener på Askvig. Hun ble 22/11 1802 gift med Knud Tostensen Hoffseie, som døde der 7/3 1841 - 61 år, altså født ca. 1780. Under dåpen av sønnen Tosten i 1803 finner en bl.a. fadderne Marit og Hans Brager (eie). De er antagelig tvillingsøster og

svoger av Pernille. Pernille døde på Øvstaas (tidligere plass under søndre Halmrast) den 14/2 1858 - 76 år. Hun var da bosatt hos dattera Anne Knudsdatter dp. 16/2 1806, og hennes mann børsemaker Jacob Johnsen Øvstaas f. Feiring (Lørenskog) (ca. 1792-1866). Knud Tostensen kan ikke finnes i folketellinga for Land i 1801. Ved en gjennomgåelse av tellinga for 1801 for hele Kristians (Oppland) amt (register finnes på Riksarkivet, Oslo), finner man en som

skal være født omkring 1780-81: Knud Tostensen 20 år, ugift og husmann med jord på en plass under Lie i Øyer i Gudbrandsdalen. Det opplyses at han "bruger pladsen efter sin fader". Hans mor Marie Knudsdatter, som er 60 år, er enke etter første ekteskap ("i brød med sin sønn").

Kanskje andre av tidsskriftets lesere kan svare avkrefte eller bekrefte på om denne karen er identisk med Knud Tostensen Hoffseie?

Med vennlig hilsen Terje Nordraak

Spørsmål nr. 220 (2/1993)

På garden Bjerke i Redalen var det i 1801 et pleiebarn ved navn Hans Nilsen, 6 år gammel. Han bodde hos husmannen Ole Larsen og kona Marte Torkildsdatter. Dette er den eneste Hans Nilsen i Biri, Vardal og Ringsaker i 1801 som kan være aktuell, men jeg har ikke noe bevis for at det er riktig person. Det er to år feil i forhold til alderen som er oppgitt ved vielsen. Det er ikke langt fra Bjerke og til Skøyen i Redalen der Hans bodde da han giftet seg i 1822. Grunnen til at Hans var pleiebarn i 1801 er at han mistet sine foreldre tidlig, faren døde da han var 1 år og mora da han var 3 år. Så en slektstavle:

1. Hans Nilsen Etnestadeie dp. 29.3.1795.

Foreldre.

2. Nils Christiansen Etnestadeie dp. 17.6.1759 bgr. 6.10.1796.

3. Ingeborg Mikkelsdr. Larud dp. 29.6.1760 bgr. 4.2.1798.

Besteforeldre:

4. Christian Mathisen Larudeie f. 1726 bgr. 19.3.1763.

5. Kirsti Knutsdr. Grønvolden f. 1723 bgr. 18.11.1787

6. Mikkel Ansteinsen Strandbakke, skifte 1770.

7. Kirsti Hansdr. øvre Beinerud.

Oldeforeldre.

10. Knut Grønvolden u/Hundskjold. Ringsaker

11. Inger Amundsdr.

12. Anstein Mikkelsen Strandbakke f. 1696 bgr. 5.12.1756.

13. Berte Pedersdr. Kirkerud f. 1690 d. 23.5.1770.

14. Hans Eriksen øvre Beinerud f. 1700 d. 17.1.1765.

15. Ingeborg Olsdr. Ekern f. 1704 d. 27.1.1763.

Med hilsen Terje Tandsether

Spørsmål nr. 246 punkt 3

Peder Larsen og Siri Jensdr. ble gift i Gavekirken i Snertingdal 24.6.1764, men presten har ikke notert noe bosted ved vielsen. I skiftet etter Peder Larsen Valhovd den 19.7.1790 får vi greie på at enkens bror var Amund Ringshelden i Biri prestegjeld, og dermed kan vi finne Siris

slekt. Et skifte etter vilkårskona Mari Håvelsdr. Kindsjordet i Land 18.6.1812 gir opplysninger om barna til Peder Larsen og Siri Jensdtr. Blant arvingene til Mari nevnes søsteren Kirsti Håvelsdr. som var død og etterlot seg 2 barn:

1. sønnen Amund Jensen Ringsrud i Biri prestegjeld.
2. datteren Siri Jensdtr. valhovd, død men etterlater seg 4 barn:
  - a) Lars Pedersen Valhovd på Toten.
  - b) Jens Pedersen Bratlien i Torpa.
  - c) Kjersti Pedersdr. gift med Ole Olsen Koldseie.
  - d) Beret Pedersdr. gift med Johannes Rasmussen Koldseie i Torpa.

Det står faktisk at Lars Pedersen Valhovd bodde på Toten, men det er mulig at Toten kan være skrivefeil for Torpa. Så skal vi se litt på de nærmeste forfedrene til Siri Jensdtr.

1. Siri Jensdtr. Ringshelden dp. 6.10.1743.

Foreldre:

2. Jens Amundsen Ringshelden f. 1722
3. Kirsti Håvelsdr. nordre Ekern. De ble gift 1741.

Besteforeldre:

4. Amund Olsen Ringshelden f. 1693 bgr. 24.6.1739
5. Siri Jensdtr. Ringshelden f. 1688 bgr. 16.1.1735.
6. Håvel Johannesen nordre Ekern f. 1690 d. 6.2.1769.
7. Anne Andersdr. Skjager, Land f. 1697 d. 30.10.1773.

Oldeforeldre:

8. Ole Arnesen Lunden (1653-1725)
9. Guri Jensdtr. Lunden
10. Jens Hansen Ringshelden (1660-1716)
11. Åse Gundersdr. Ligarden (?) (16567-1698)
12. Johannes Håversen Gårder, Land (1644-1718)
13. Berte Kjeldsdr. Hage. Vardal, død 1697.
14. Anders Hansen Skjager. død 1741.
15. Kjersti Hansdr. Frøysli(?), død 1699.

Med hilsen Terje Tandsether

Vardal kirke

Av Anne-Lise Svendsen

Den eldste skriftlige opplysning om kirken i Vardal finnes i et dokument fra 1357. Antagelig var den første kirken som ble bygd på gården Haug i Vardal en stavkirke. I 1727 ble den avløst av en ny kirke. Vi vet ikke så mye om hvordan disse kirkene egentlig så ut. Den 9. juni 1801 inntraff katastrofen: Brann oppsto i hestestallene på kirkevangen, ilden spredte seg og kirken og klokkergården ble antent. Alt brant ned til grunnen.

I oktober samme år ble tomt til ny kirke tatt ut, noen meter ovenfor der den gamle hadde stått. I 1802 og 1803 ble den nye kirken reist, bygdefolket kostet selv det meste. Det er en tømret korskirke med innganger på sør- og vestsiden. Den åttekantede takrytteren med klokketårnet har en vindfløy med årstallet 1802 og en hane på toppen av stangen. Kirken ble tatt i bruk 18. oktober 1803 og innviet 30. november samme år. Den ble utvendig panelt først i 1811, og den ble da malt rød. Denne fargen hadde den helt til 1872 da den ble malt lys. En stor reparasjon ble utført i 1876 da det bl.a. ble murt tre piper og innsatt tre 5-etasjers jernovner. Tidligere var det ingen oppvarming. I 1894 fikk kirken nytt orgel, bygd av Peter Berntsen fra Vardal. Hans etterkommere bygger stadig orgler i Snertingdal.

Kirkens byggmester har vært ukjent, men nylig har bygningsforskeren Gunnar Rønningen funnet ut at Amund Nielsen Gloppe fra Biri sannsynligvis er mesteren. Gloppe har bl.a. bygd Biri (1777) og Brøttum (1790) kirker. Rønningen har sammenlignet tårnkonstruksjonene og funnet store likheter og samme typemerkning av de enkelte delene i flere kirker.

Vardal kirke eller «Haugskjerka» er et vakkert gudshus, og sammen med det nye menighetshuset et samlingspunkt for kirkebygda. Kanskje kunne den åpnes også for tilreisende utenom gudstjenestetidene?

Kilder: P. Blom: Vardal Prestegjeld, Vardal Bygdebok b. 3, Gunnar Rønningen.

Årsmelding for hovedlaget 21.2.1993 - 5.3.1994

Styre og tillitsvalgte

Hovedstyre: Ole M. Granum (formann), Jan Eilert Jaatun (nestformann), Gunvor Hilden (kasserer), Lillian Davidsen (sekretær), samt lederne i lokallaga: Hans M. Næss, Hadeland, Frank Solbakken, Gjøvik/Toten, Sigmund Rosenberg, Land og Eli Staxrud Brenna, Valdres.

Vararepresentanter: Eli Sælid, Åge Myhrestuen.

Tidsskriftstyre: Jan Eilert Jaatun (styrer), Inger-Berit Østby-Deglum, Arne Amundgård, Fredrik Dyhren. Vararepresentant: Pål Prestesæter.

Revisorer: Hans M. Næss, Arne Sandlie.

Valgkomite: Kjell H. Myhre (formann), Henry Hoel, Eli Staxrud Brenna. Kari Nordal.

Årsmøtet 1993: Årsmøtet ble avholdt 21. februar 1993 i Vollumfjøset, Stenberg, Toten økomuseum, Bøverbru, med Gjøvik/Toten-laget

som arrangør. Før årsmøtet tok til, ble vi, gjennom lysbildekåseri v/museumsbestyrer Hilde Larsen Austarheim, gjort kjent med museets forskjellige aktiviteter. Frammøtet kunne vært bedre, men var muligens preget av helgens sportsbegivenheter på TV.

Styremøtene: Det har vært avholdt 3 styremøter i perioden med meget bra frammøte av de møteberettigede.

Spesielle saker: Styret har også dette året fordelt den av årsmøtet fastlagte sum, kr. 4.000,- til lag med spesielle aktiviteter. 2 lag søkte og beløpet ble fordelt mellom disse to.

Perioden ble forøvrig preget av en spesiell innsats rettet mot lokallaget for Land. Laget sto uten formann, men gjennom samarbeide med hovedstyret, ble høstens møtevirksomhet planlagt og foredragsholdere skaffet til veie. Laget fikk en liten bevilgning til PR-virksomhet.

Høstens møte ble avholdt på Lands Museum. På dette møtet ble militære ruller utdelt til lokallaga. En viktig kilde i slektsgransking er dermed tilgjengelig for medlemmene.

EDB i slektsgransking er nå et etablert faktum, noe som også dette året er en "gjenganger" i styremøtene. Tidsskriftet har nå fått sin egen PC og de fleste lokallag har tatt teknologien i bruk for registrering av slektshistoriske data. Årsmøtet 1993 vedtok et forslag om opprettelse av et datautvalg til å samordne dette arbeidet. Styret har oppnevnt medlemmer og varamedlemmer til utvalget og håper at utvalget i løpet av kommende årsmøteperiode har kommet i gang med arbeidet og kan komme med en redegjørelse overfor årsmøtet 1995.

Medlemstall: Lagets medlemstall holder seg stabilt på ca. 350.

Økonomi: Den må kunne betegnes som bra. Det vises til lagets regnskap.

Lokallaga: Det vises til egne beretninger fra disse.

ÅRSMELDING GJØVIK/TOTEN

Styret har i 1993 bestått av: Anne Ma Hasselknippe, Frank Solbakken, Svein A. Sandvik og Pål Prestesæter. Styret har hatt 10 styremøter, samt at vi har jevnlig kontakt pr. Telefon. Vi har hatt 8 medlemsmøter på Gjøvik bibliotek. Hver gang har vi hatt kåseri/foredrag av lokal slektsgransker, utenom aprilmøtet da vi hadde besøk av Alf Gyland, Oslo som kåserte om beboere og familier på og rundt garden Groset på Toten.

I løpet av året har vi søkt, og fått bidrag fra nærmiljøet så som: kulturmidler fra Østre Toten kommune og Gjøvik kommune, samt fra Ludv. Skattums legat. I år søkte vi også hovedlaget om midler til innkjøp av en brukt PC, og fikk dette innvilget. Vi får stadig inn bidrag fra enkeltmedlemmer når det gjelder lokalhistorisk stoff, og dette blir sikret og merket og satt ut i vårt arkivrom på Gjøvik bibliotek til beste for alle våre medlemmer og andre interesserte. En stor takk til alle dere som kommer med slikt stoff. Styret arbeider kontinuerlig med å finne stoff som naturlig hører vårt område til og har i løpet av året også kjøpt inn mye stoff. Noe er plassert ut allerede og en del annet må bearbeides først. Ved siden av PCen har vi også gått til anskaffelse av et apparat som "binder" inn A 4-ark, mest til bruk for styret, men vi kan også ta på oss å "binde" inn eventuelt materiell som medlemmer har.

På slutten av året ble det snudd rundt i 2. etasje på Gjøvik bibliotek, og vårt arkivrom ble flyttet, samt at alt lokal stoff ble snudd rundt. Vi var tidlig inne i planleggingen og vi hadde følelsen av at vi fikk gehør for våre synspunkter. Forøvrig en takk til alle ansatte på Gjøvik bibliotek for god hjelp og bistand i 1993.

Oversikt over foreningens materiell og eiendeler er lagt inn på data og blir oppdatert fortløpende. Etter valget i desember består styret av: Frank Solbakken (ikke på valg), Svein A. Sandvik (ikke på valg), Anne Ma Hasselknippe (gjenvalg), Fredrik Dyhren (ny). Som en ny ordning ble det valgt en varamann som ble Terje Tandsæter. Svein A. Sandvik (sekretær).

RAPPORT FRA HADELANDSAVDELINGEN

Styret har vært: Leder Hans M. Næss, kasserer Gunvor Hilden, daglig leder for kirkebokavskriving Arne M. Sandlie, tekniske ledere Frank Stenslie og Leif Næss, øvrig styremedlem Kjell H. Myhre.

GRAN: Det er holdt 4 arbeidsmøter i hvert halvår, alle i biblioteket på Gran ungdomsskole den andre tirsdagen i måneden. Hans M. Næss har hatt med utstyr og studiemateriell til møtene. Også Gunvor Hilden har hatt med materiell å leite i, og Leif Næss og Frank Stenslie har hatt med bærbare datamaskiner for å kunne lete i det materiellet som er avskrevet fra kirkebøker og andre kilder. De har også undervist i bruken av datasystemer for slektsgransking. Frammøtet har vært mellom 6 og 15 som har studert egne og andres slekter. Vi har ikke hatt foredragsholdere på møtene.

Avskriving av kirkebøker fortsetter, og noen personer utenom kontoret leser korrektur og gjør en stor jobb. Noen har over ett årsverk gratisarbeid med dette prosjektet hittil, noe vi er svært takknemlige for. Foreløbig er bare noen av kirkebokavskriftene sendt til Genealogisk datasentral på Lillehammer. Det er de som er ferdig korrekturlest. Men også resten vil trolig bli tilgjengelig på Lillehammer under OL.

JEVNAKER: Der er det også holdt 4 arbeidsmøter i hvert halvår. Møtene holdes den 3. tirsdagen i hver måned i Drengestua på Jevnaker prestegard. Der er Gunhild Myrstuen organisator og ordner med at huset er tilgjengelig og at det hver gang serveres noe godt i ei innlagt kaffepause. Det er ofte noe bedre frammøte i Jevnaker enn i Gran. Men arbeidet på møtene drives på samme måten som i Gran. Der har de også startet med datamaskiner i arbeidet, de legger inn opplysninger fra både kirkebøker og aviser på data.

Hovedinntrykket er at det arbeides godt på Hadeland, og vi håper at arbeidet vil fortsette like intenst i åra framover.

Gran den 24. januar 1994 Hans M. Næss (formann).

Tillegg fra Arne M. Sandlie: Genealogisk DataSentral - Oppland. Orientering.

Historielagene i Oppland har en årlig samling hvor felles spørsmål blir diskutert, og for ca. 4 år siden ble bruken av EDB tatt opp. Det resulterte i et utvalg med mandat til å lage en standard for registrering av innholdet i kirkebøkene. STANDARD 4 G så dagens lys for vel 3 år siden, og ble straks tatt i bruk i Gausdal og på Hadeland.

Inngangsbilletten ble satt til kr. 100 og VSHL ble likeverdig medlem fra første stund. Bak arbeidet på Hadeland står de tre historielagene og avd. Hadeland av VSHL.

En oversikt over det registrerte materiale pr. 22.02.94 er utarbeidet av Frank Stenslie, Jaren. Han har ansvaret for det faglige herunder korrekturlesningen. For å markere hvor omfattende denne del av et fullverdig produkt er, kan vi anslå at selve registreringen første gang utgjør ca. en tredel av arbeidet, mens korrektur og annet etterarbeid er ca. to tredeler. Da har vi et produkt som er fullverdig og som kan brukes også som vitenskapelig bakgrunnsmateriale.

I februar 93 innkalte Landslaget for Lokalhistorie til et møte på Riksarkivet i Oslo. Formålet var å ta for seg det virvar av ulike registeringsformer som var i bruk rundt om, og som ikke var "samarbeidsvillige" med hverandre.

En arbeidsgruppe under ledelse av RHD Tromsø, og hvor Ola Tovmo fra GDS var med, fikk i oppdrag å finne frem til felles standardprogram for registeringsarbeidet.

Det er laget egne standardprogram for hver folketelling, også for 1910-tellingen (som enda ikke er offentlig tilgjengelig). Kirkebøkene bearbeides nå, og det er gledelig at STANDARD 4 g som nå er gjennomprøvet, vil bli brukt som mal, og bare små endringer er tilføyet. Melding om dette vil komme ganske snart.

For å gjøre standardiseringsarbeidene kjent, har jeg kontaktet Lokalhistorisk institutt og Landslaget for lokalhistorie og anmodet dem om å stå som arrangør av et orienteringsmøte om de nye standarder, med positiv respons

Da STANDARD 4 G var et faktum, ble arbeidet med spredning-

en overlatt til Genealogisk Datasentral (GDS). En prøveordning ble satt i verk med varighet til etter OL på Lillehammer.

En rekke spørsmål av vidtrekkende karakter har dukket opp underveis. Særlig vil jeg peke på spørsmålet om tilgjengeligheten for "alle og enhver". Problemene kommer enda tydeligere frem i forbindelse med at GDS har innledet et samarbeid med en privat BBS-sentral på Lillehammer. Et par historielag har stillet sine registre - ringer til disposisjon for åpent søk. Hadeland har satt seg imot dette, vi mener både juridiske og andre konsekvenser må utredes først. Et arbeid som må tas opp i hvert enkelt lag.

Riktignok får vi endel støtte av det offentlige i form av arbeidskraft gjennom arbeidsmarkedstiltak, men dette er bare en del av et hele. Vi anbefaler heller en 820 - ordning hvor det enkelte lag selv direkte får eventuell inntekt av arbeidet.

To lag deltok i et orienteringsmøte på kontoret vårt på Granvollen. Møtet ble ledet av Frank Stenslie, Gjøvik/Toten og Ringerike GDS deltok i gjennomgangen av korrigeringsarbeidet.

Den tidligere leder av Gjøvik Arbeidskontor ble tidlig orientert om registreringsarbeidet, og han var meget positiv til å bruke bl.a. AMO-opplegg. Han er nå fylkesarbeidssjef.

Ved Hadelandskontoret startet vi opp med 2 ungdommer på praksisplass, for det meste var antallet 14, idag har vi 6. 4 av dem er utenlandske statsborgere, men de har gjort en meget god jobb. Vi har også innledet samarbeide med Lise og Ludvig Karlsen, som driver Evangeliesentrene rundt om i landet. Vi har 2 PC-er stående på Roa og klientellet registrerer i øyeblikket konfirmanter. Det samme gjelder samarbeidet med avdelingen i Halden, hvor arbeidet med utvelgelse av de aktuelle registreringsopplegg overlates til Østfold Historielag, som er meget aktive på feltet å bearbeide slektsstoff.

ÅRSBERETNING FRA AVDELING LAND

Styret har i år bestått av Sigmund Rosenberg, Arve Gjeile, Magnar Rustestuen og Robert Jørgensen. Bodil Smeby har vært revisor.

Det har i år vært 7 medlemsmøter, alle møter på Lands Museum. Bygdebokforfatter Svein Erik Ødegaard har vært kåsår på noen av møtene, bl.a. på møte 29. november hvor han fortalte om Landåsen-slekta. På møtet 27. september hadde Fredrik Dyhren kåseri om garden Kompelien på vestsida i Søndre Land. Ole Granum kåserte om gamle militære ruller fra 1600 tallet på møtet i oktober. Noen sommertur var det ikke i 1993. Landavdelingen har nå som tidligere ca. 40 medlemmer.

For å få litt mer publisitet om vår virksomhet, ble det gjort et forsøk med avertissemang i begge lokalavisene, dessuten kontaktet vi journalistene i de samme aviser, og de skrev to nokså iøynefallende artikler. Avertisementet ble sponset med 500 kr. av hovedlaget.

Fortegnelse over lagets eiendeler er foretatt. Ett eksemplar skal ligge på Lands Museum og ett ble levert hovedlaget. Nyanskaffelser i året er folketelling for 1875 på filmruller, og hovedlaget har forært oss militære ruller fra 1600 tallet.

Besøkstallet på arkivet har økt en del, mens oppslutningen på møtene har vært middels.

Arve Gjeile, sekretær.

ÅRSRAPPORT FRA VALDRES SLEKTHISTORIELAG

Årsmøtet 1993 ble holdt mandag 15. februar kl. 20 på studiesenteret, Valdres Folkemuseum. Med i styret i 1992 var Eli Sælid, Harald Rolandsgard og Eli Staxrud Brenna og alle ble gjenvalgt for 1993.

Våren 1993 hadde vi vanlige lagsmøter uten spesielle tema. En del brev har vi fått fra andre strøk av landet med forespørsel om hjelp til å finne slekt. Dette er interessant og gir en fin samarbeidsoppgave for laget.

Høsten 1993 ble våre møtedager flyttet fra første til andre mandag i måneden. Vi hadde den 11. oktober besøk av Jahn Børe Jahnsen som kåserte om sin slektsgransking på en levende måte.

Han er en kapasitet og har også en universitetseksamen i emnet.

Etter nyttår 1994 skal vi på grunn av bl.a. OL, ikke ha vårt årsmøte før onsdag 2. mars.

Vi må dessverre medgi at vårt lag ikke har den store oppslutning på møtene. Men vi som er der, har det hyggelig og sier velkommen til å komme på besøk.

Vår møtene i 1994 blir 2. mars, 14. mars, 11. april og 9. mai.

Eli Staxrud Brenna, formann.

ÅRSMELDING FOR TIDSSKRIFTET

Tidsskriftkomiteen har i 1993 bestått av Jan-Eilert Jaatun (styrer), Fredrik Dyhren, Arne Amundgård og Berit Østby- Deglum.

Komiteen har også siste år gitt ut 4 nr. av tidsskriftet, hver på 80 sider. Stoffet, mener vi selv, er stort sett bra og variert, men kan nok enda være noe skjevt fordelt regionene i mellom. Det har sin årsak i stofftilgangen fra medlemmene. Den er vi helt avhengig av. Vi oppfordrer fortsatt lokallagene til å komme med bidrag til "Lokalavdelingenes side".

Økonomisk har vi fulgt budsjettet som var satt opp ved årets begynnelse. Det har derfor heller ikke i 1993 vært nødvendig å planlegge noen forhøyelse av medlemskontingenten.

Jan Eilert Jaatun, styrer.

Regnskaper

Hovedlaget konto 1993

Kontingent	50139,83	
Tidsskrift og publikasjoner		35000,00
Porto		103,0
Møtevirksomhet		2914,00
Gebyr		159,00

Slektsmateriell		15137,86
Refusjon for kurs	2160,00	
Inntekt av	3792,00	
underholdningsautomat		530,00
Kopiering		3201,00
Utleie av PC	7500,00	
Driftsutgifter		5123,60
PC	5500,00	
Tjente renter		2731,60
Bidrag og gaver	9929,60	
Annonser		1761,72
Overskudd		17823,15
	81753,43	81753,43

Status pr. 31. desember 1993

Kasse	1259,83	
Postgiro	41326,13	
Sparebanken NOR	1078,58	
DNB	2089,20	
Kreditkassen	17514,02	
Avd. Gjøvik/Toten	8754,54	
Land	3648,58	
Hadeland	627,32	
Valdres	8585,79	
Egenkapital		84883,99
	84883,99	84883,99

Brandbu 12. februar 1994

Gunvor Hilden
Kasserer.

Regnskapet er revidert 16. februar 1994. Alle innførte tall stemmer med bilagene. Bankinnskudd og kasse stemmer med det bokførte.

Hans M. Næss (s) Arne Sandlie (s)

Regnskap for tidsskriftet 1993

	Utgifter	Inntekter
Hovedlaget		35.000,-
Trykkeutgifter	30.955,-	
Portoutgifter	11.525,20	
Setteutgifter	2.800,-	
Salg av hefter		7.307,-
Annonser	5.200,-	
Diverse utgifter	.168,-	
Renter		807,81
Overskudd	1.866,61	
	46.448,81	46.448,81

Status pr. 31/12 1993

	Aktiva	Passiva
Fokus bank	68.086,50	
Utestående	3.361,50	
Kreditorer		8.601,-
Kassa		50,525,-

Beholdning		12.322,-
	71.448,-	71,448,-

Skreia den 1/2 1994
Fredrik Dyhren

Budsjett for tidsskriftet 1994

	Utgifter	Inntekter
Hovedlaget		35.000,-
Porto	12.000,-	
Diverse	2.000,-	
Annonse		7.000,-
Salg av hefter		4.000,-
Renter		200,-
Overskudd	200,-	
	46.200,-	46.200,-

Protokoll fra årsmøtet 1994

Tid: Søndag 6. mars 1994 kl. 13.00.

Sted: Lands Museum, Dokka

Tilstede: 26 personer, 24 medlemmer og 2 gjester fra Hedmark

Slektshistorielag, Jan Mellbye og Brita Wahlquist. Årsmøtet var innkalt til følgende dagsorden:

1. Åpning. Godkjenning av innkalling.
2. Godkjenning av dagsorden.
3. Konstituering a) Valg av dirigent b) Valg av to personer til å underskrive protokollen.
4. Beretninger, a) fra hovedlaget, b) fra lokallaga c) fra tidsskriftet.
5. Regnskap a) hovedlaget, b) tidsskriftet.
6. Bevilgningen
7. Budsjett for tidsskriftet 1994.
8. Forslag.
9. Lokallaga.
10. Valg.

Sak 1 åpning, godkjenning av innkalling. Formannen åpnet møtet og ønsket vel møtt. Vedtak: Innkalling godkjent.

Sak 2. Godkjenning av dagsorden. Vedtak: godkjent.

Sak 3. Konstituering, a) valg av dirigent. Formannen foreslo Hans M. Næss. Vedtak: Enstemmig vedtatt, b) Valg av to personer til å underskrive protokollen. Formannen foreslo Sigmund Rosenberg og Birger Olsen, Land. Vedtak: Enst. godkjent.

Sak 4. Beretninger, a) fra hovedlaget. Sekretæren, Lillian Davidsen, refererte beretningen. Vedtak: Enstemmig godkjent. Vedligger protokollen, b) fra lokallaga. Svein A. Sandvik refererte fra Gjøvik/Toten-laget. Hans M. Næss refererte fra Hadeland-laget. Sigmund Rosenberg refererte fra Land-laget. Hans M. Næss refererte Valdres-lagets beretning, da ingen var tilstede fra dette laget. Vedtak: Beretningen fra lokallag godkjent. Vedligger protokollen, c) fra tidsskriftet. Jan Eilert Jaatun refererte beretningen. Ordet til saken: Arne Sandlie. Han roste tidsskriftstyret for det arbeidet som nedlegges. Vedtak: Godkjent. Vedligger protokollen.

Sak 5. Regnskap, a) fra hovedlaget. Kasserer, Gunvor Hilden, refererte regnskapet. Ole M. Granum redegjorde for enkelte poster i regnskapet, bl.a. posten "Inntekt av underholdningsautomat". Kas-

serer og formann redegjorde også for posten "PC". Vedtak: Regnskapet enstemmig godkjent. Vedligger protokollen, b) tidsskriftet. Fredrik Dyhren refererte tidsskriftets regnskap. Det ble stilt spørsmål vedr. opplag og trykkepriser. Vedtak: Enstemmig godkjent. Vedligger protokollen.

Sak 6. Bevilgningen Det forelå forslag fra hovedstyret: Det bevilges inntil kr. 5.000,- til spesielle tiltak i lokallaga. Bevilgningen skjer etter skriftlig søknad fra det enkelte lag. Vedtak: Enstemmig godkjent.

Sak 7. Budsjett for tidsskriftet 1993. Fredrik Dyhren refererte budsjett 1994 for tidsskriftet. Tallene bygger på tallene fra 1993. Vedtak: Budsjettet enstemmig godkjent. Vedligger protokollen.

Sak 8. Forslag. Ingen forslag innkommet innen fristen, som var 17. januar. Forelå forslag fra Arne Sandlie vedr. EDB- arbeidet (utvalget). Hans M. Næss redegjorde for styrets oppnevning av EDB-utvalg. Han foreslo: Forslaget oversendes EDB-utvalget. Vedtak: Godkjent. Ole M. Granum refererte brev fra tidsskriftstyret vedr. kjøp av laserprinter. Dette er en sak for styret. Vedtak: Tatt til orientering.

Møtet tok pause kl. 14.00.

Kari Nordal, Lands Museum, tok årsmøtedeltagerne med på en tur "i bjørnens rike". Lands Museum har en utstilling kalt "Når rovdyr møtes." Denne fikk årsmøtedeltagerne anledning til å bese. Etter god bevertning tok årsmøtet til igjen kl. 15.00.

Dirigenten ønsket velkommen Jan Mellbye fra Hedmark Slekts historielag. Han ga en orientering om arbeidet med slektshistorielaget på Hedmark-sida. De er nå i ferd med å starte opp igjen.

Arne Sandlie la fram en orientering vedr. arbeidet ved GDS-Oppland avdeling, Hadeland. Dirigenten foreslo denne orienteringen tatt inn som en del av Hadelands-lagets beretning. Forsamlingen bifalte dette. Vedlegges protokollen.

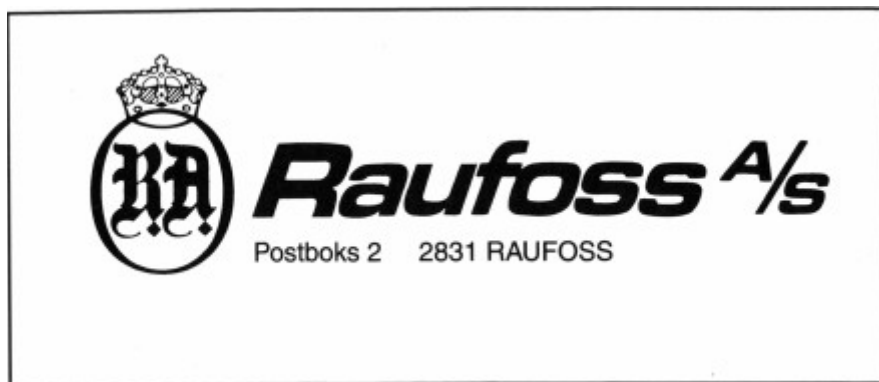
Sak 9. Lokallaga. Birger Olsen tok ordet vedr. en konkret sak, amerikaner på leting etter slekt i Land. Kari Nordal, Lands Museum, hadde kunnet gi noe hjelp. Avd. Land arbeider videre med

saken. Ole M. Granum oppfordret lokallaga til å holde god kontakt med "sine" bygdelag i USA. Arne M. Sandlie og Kari Nordal orienterte om amerikanske media-folk under OL'94. Lokallagene må få adressene til de amerikanske bygdelagene. Arne M. Sandlie kan kontaktes i den forbindelse.

Sak 10. valg. Valgkomiteens formann, Kjell H. Myhre la fram valgkomiteens innstilling. (Vedligger protokollen): Sekretær: Arne Amundgård, enstemmig valgt. Tidsskriftstyrer Jan Eilert Jaatun, enstemmig valgt. Vararepr. Eli Sælid og Age Myhrestuen, enstemmig valgt. Tidsskriftkomiteen: enstemmig gjenvalgt, revisorer, enstemmig gjenvalgt. Valgkomite. Svein Sandvik, nytt medlem, enstemmig valgt.

Dirigenten takket deltagerne for frammøtet og ønsket vel hjem. Møtet slutt kl. 15.30.

Birger Olsen(s), Sigmund Rosenberg (s)
Lillian Davidsen (s), sekretær.

Lagsnytt

Møter i Gjøvik/Toten avd. i høstterminen:

1. september	: Per Braastad
6. oktober	: Hans M. Næss
3. november	: Bjørn Herberg
1. desember	: Svein-Erik Ødegaard

Det nytter ikke å vinne olympisk gull med henda på ryggen.

Sparebanken NOR er en av ni bedrifter som utgjør Birkebeinerlauget. Vi har allerede jobbet lenge med OL på Lillehammer. Våre bidrag og kompetanse er avgjørende for planleggingen og gjennomføringen av Vinterlekene.

Sparebanken NOR er OLs finansielle samarbeidspartner, og vi tar oss også av billettsalget. Under lekene regner vi med å utføre 10.000 banktjenester hver dag. 150 personer vil være til kundenes disposisjon.

sparebanken
NOR

STRØMFYRING

Billig og lettvent
Vedlikeholdsvennlig
Miljøvennlig

Din leverandør av lys og varme

HADELANDS ENERGIVERK

Hovedkontor på Jaren - Tlf. 61 32 81 20

GRAN

HANDELSSENTER

ønsker deg velkommen! ☆ Vi kan tilby:

60 forretninger innen de fleste bransjer,
samlet på ett område ved RV. 4 mellom Oslo og Gjøvik

Folkeliv i Gran, Hadelands mest aktive sentrum

Smietorget, Hadelands største forretningssenter

Postkontor • Jernbanestasjon • Rutebilstasjon • Vinmonopol
Banker • Leger • Helsesenter • Medisinsalg • Kunsthandverkere

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS-
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

GRAN
SPAREBANK

2770 JAREN TELEFON 61 32 80 00

SPAREBANKEN

JEVNAKER
LUNNER